Naš tednik Kronika

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / Številka 45 | V Celovcu, dne 11. novembra 1954 | Cena 1 šiling

NAŠA VAS

Najmanjša celica človeške družbe je družina. Lepo je, če se družinski člani med seboj dobro razumejo in spoštujejo. To je mogoče v vsaki družini, katero druži prava krščanska ljubezen. Še so po naših vaseh take družine, v katerih vlada mir božji. To je jasno dokazal marijanski kongres. Iz naših vasi se ga je udeležilo po poročilih dunajske „Furche" okoli 10.000 ljudi, ki so slavili in obračali svoje prošnje k Materi božji po celovških cerkvah: v stolnici, pri kapucinih, v cerkvi Sv. Duha, pri večerni procesiji in na razstavnem prostoru pri veličastni škofovi maši. Pri slednji je bilo zbranih 30.000 katoličanov iz cele Koroške, katoličanov nemške in slovenske narodnosti. Vsi smo prihiteli v glavno deželno mesto z istim namenom, da počastimo Njo, ki edina more pomagati ohraniti našim družinam pravi mir in pravo srečo, ki edina more po Kristusu pritegniti za katoliške ideale tudi vse tiste sodeželane, ki so se jim že močno ali pa čisto odtujili. Goreča prošnja in navdušena pesem udeležencev kongresa v obeh deželnih jezikih sta jasno prikazali, da vidimo vsi, brez razlike na narodnost, isti cilj, za katerim naj dnevno stremimo: **„Po Mariji h Kristusu!"** Ob zasledovanju tega vzvišenega cilja se bomo otresli vseh spon predsodkov, ki mogoče danes še ovirajo mirno sožitje obeh narodov po naših vaseh. Geslo marijanskega kongresa si bo moral prisvojiti vsak deželan, pa če je bil ob dneh milosti priča marijanske manifestacije v Celovcu ali pa ne. Le tako bo mogla zavladati med nami harmonija božjega reda.

Kakšno sliko nam nudi danes naša vas? Prikazuje nam v **verskem in narodnem** oziru sliko razdvojenosti, kar je vidno na vseh področjih javnega življenja. Vasi, v katerih so se zbirali naši očetje v preteklosti pod domačimi lipami k pomenku in posvetovanju ali se sešli pri sosedih ob večerih k mirnemu in stvarnemu razgovoru, nam te slike enotnega hotenja in stremljenja žal ne nudijo več. Družine živijo danes skoraj brez vsakega medsebojnega srčnega kontakta. Vaščani se zarijejo v svoje skrbi in nazore, ne da bi hoteli razumeti skrbi in mišljenje tudi drugega.

Na verskem področju lahko razločujemo na vasi med kristjani, ki se iz dneva v dan trudijo usmeriti svoje življenje in delo po božjih zapovedih, ter versko mlačnimi ali čisto za vsako versko življenje brezbrižnimi kristjani.

Ta razkroj med vaščani postaja še bolj viden **na političnem področju.** Pripadniki različnih strank se medseboj pogostokrat naravnost sovražijo. Niso redki slučaji, ko se ob raznih volitvah sprejo zaradi različnega političnega gledanja celo najožji družinski člani. Kako žalosten je ta pojav nepopolnih značajev!

In na **prosvetnem** polju? Tudi tukaj se nam nudi ista žalostna slika nesoglasja in razprtije, katere posledica je žal v marsikaterih krajih popolno mrtvilo kulturnega življenja.

Pereča rana naše vasi pa je nedvomno nesoglasje v **narodnem** oziru. Sicer so se tudi tukaj delno polegla ostra nasprotja, vendar narodna nestrpnost še ni izumrla. Tu je treba veliko potrpežljivosti na obeh straneh, na nemški in slovenski strani. Stare rane nerazumevanja se ne zacelijo od danes do jutri. Treba je predvsem dobre volje in brezstrastnega gledanja na vsa nacionalna vprašanja.

Po drugi svetovni vojni so bile v južnem delu Koroške ustanovljene dvojezične šole tudi z namenom, da se zbliža tam slovensko in nemško govoreča mladina. Idejo o medsebojnem razumevanju narodov pa niso dolžni širiti po naših vaseh le vzgojitelji, ampak vsi, ki imamo dnevno to priliko. Utrditev te ideje v javnosti in pri posameznikih bo ublažila nasprotstva tudi na vseh drugih področjih javnega življenja.

Zavedajmo se tega, da je Koroška skupna domovina Nemcev in Slovencev. Kakor morata gledati družini, ki stanujeta v isti hiši in morata dnevno pri istih vratih vstopati in odhajati iz hiše, da se dobro razumeta, tako moramo tudi Slovenci in Nemci poudarjati in iskati vedno to, kar nas druži, ne pa, kar nas loči. **Gradimo mostove medsebojnega razumevanja in soglasja med obema narodoma in to ne samo z besedami, ampak res z dejanji. Prilik imamo dosti, treba jih je le videti in izrabiti. Ne pozabimo pa zgraditi najtrdnejšega in najzanesljivejšega mostu, to je most, ki temelji na Njemu, most krščanske ljubezni. Čim več bo te ljubezni v nas, tem bolj bomo mogli plemenititi z njo druge, tudi tiste, kateri niso naši krvni bratje in sestre. Ta vez krščanske ljubezni bo edina mogla iztrebiti vse, kar loči, ter ustvariti dejansko mir in soglasje po naših vaseh.**

Nemčija in njen razvoj

Zadnje stoletje evropske politike nosi v gotovi meri gornji naslov. Vojna je sledila vojni in gospodarski ter kulturni napredek vse Evrope sta hudo trpela v zvezi z vojnimi dogodki. Po zadnji svetovni vojni se je Evropa znašla na svojih lastnih ruševinah, Nemčije ni bilo več, ostale so le štiri zasedbene cone. Tak je bil položaj leta 1945. Leta 1949 so predstavniki zapadnih velesil zopet združili svoje cone v eno enoto, v Zapadno Nemčijo, ki je začela pod vodstvom kanclerja Adenauerja graditi svoje gospodarstvo in postajala vedno bolj močen gospodarski konkurent Anglije in Amerike tudi že na svetovnem trgu. Skoraj bi rekli, da je iz nič nastajala gospodarska celota, ki je z gospodarskim napredkom tudi vedno bolj pridobivala na politični teži. Danes je ta Zapadna Nemčija že zopet v položaju, da se za njeno naklonjenost pulita tako vzhodni kakor tudi zapadni svet. 23. oktobra 1954 pomeni zopet močan korak, katerega je napravila Nemčija v vrsto polnopravnih in polnovrednih držav tako na političnem kakor tudi na vojaškem polju. Brez dvoma so vsi ti koraki izredni politični uspehi nemškega kanclerja Adenauerja in istočasno pa tudi sad politične in vojaške napetosti med Vzhodom in Zapadom.

Stremljenje doma

Pri tem novem položaju pa se pojavi tudi vprašanje, bo li nemški narod tudi v svojem mišljenju hotel in mogel slediti temu novemu razvoju. Očividno se zopet pojavljajo stremljenja, kakor smo jih videli po prvi svetovni vojni. „Zmogli smo, prebili smo led, potrebujejo nas" in podobno beremo v nemških listih. Nastaja veliko vprašanje, bo li nemški narod tudi v svojem novem položaju pripravljen na tako sodelovanje z zapadnimi silami, kakor je to kazal v času svoje politične onemoglosti v letih 1945 do 1954.

Gotovo je posarsko vprašanje prej ko slej velika preizkušnja za to nemško mišljenje in gledanje. Tu se bo pokazalo, če so Nemci dejansko pripravljeni doprinesti žrtev v evropskem interesu.

Na drugi strani ne smemo prezreti, da se zopet pojavljajo novi Hitlerji v eni in drugi obliki.

V nemškem parlamentu sedi poslanec Löwenstein, vodja „Akcije", ki si je nadela veliko „politično nalogo". Kakor je po prvi svetovni vojni Hitler pričel s propagando o krivici, ki je bila z mirovno pogdbo storjena nemškemu narodu, tako si tudi „Akcija" daje nalogo, da popravi krivice, ki so bile storjene po drugi svetovni vojni nemškemu narodu. Do sklepa mirovne pogodbe je po mnenju te „Nemške akcije" Avstrija del Nemškega rajha, nadalje so deli Nemčije Vzhodna Prusija, Zapadna Prusija, Memelland, Pomorjanska, Šlezija, Sudetska pokrajina, Danzig itd. Človek bi vseh takih političnih zaletavanj ne smatral resno, ako ne bi vodja te „Nemške akcije" sedel kot poslanec v parlamentu Zapadne Nemčije.

Odmev v Avstriji

Nemško vrhovno sodišče je celo razsodilo, da so Avstrijci, ki so leta 1938 z zasedbo Avstrije postali nemški državljani, to tudi še danes, če živijo v Nemčiji. Ta sklep sodišča je izzval veliko razburjenje v avstrijskem parlamentu. Vendar ni le malo značilno za miselnost v Avstriji stališče, katero prinašajo Salzburger Nachrichten z dne 7. novembra 1954. List napada poslanca ÖVP dr. Tončič-a, ki je v parlamentu izrazil svoje ogorčenje nad sklepom nemškega sodišča, in piše: „Zaskrbljenost in začudenje vzbuja Tončičeva izjava v parlamentu, da ni to ona ideja slovanskega partizanstva, ki je že nekdaj prizadejala Avstriji največjo škodo." Ni naš namen in tudi ne naša naloga, da zagovarjamo poslanca Tončiča, ki si je dovolil na račun koroških Slovencev že ponovno izjave, ki izpričajo popolno nepoznanje naših prilik in tudi nepoznanje našega razvoja, marveč hočemo opozoriti le na pisanje lista, ki tudi trdi, da je avstrijski list, ki ima, kadar piše o koroških Slovencih, patriotizem in domovino v zakupu in se tukaj hudo razburja nad izjavo poslanca, ki je bila za člana avstrijskega parlamenta naravna dolžnost. Zdi se nam, da je pisanje imenovanega in tudi drugih listov v Avstriji tako zelo sorodno težnjam in stremljenju „Nemške akcije" princa Löwensteina, poslanca parlamenta v Bonnu.

Razume se, da vsa taka stremljenja niso pot v novo skupnost evropskih narodov.

Zadosti dela tudi pozimi

V uradu zveznega kanclerja so sklenili v čim večji meri odpraviti brezposelnost v zimskem času. Razpisali bodo dela, ki so možna tudi v času izven gradbene sezone. Za gradnjo cest je naročil za 55 milijonov šilingov, posebej za cesto Salzburg—Dunaj 60 milijonov (večji del za mostove), za gradnjo stanovanj 630 milijonov, za visoke zgradbe 160 milijonov. Veliko naročil bo za regulacijo in za varnostne naprave pri hudournikih in proti plazovom, kar je laže delati pozimi kot v poletnih mesecih.

Posebna komisija bo dela tako koordinirala, da ne bo treba delati kakih nadur in da bodo pomožne panoge potrebni material pravočasno dostavile.

20.000 katoličanov na begu

V Vietnamu skušajo katoličani, ki so prišli pod komunistično oblast, zapustiti deželo. V velikih nevarnostih in s primitivnimi sredstvi gredo na beg, včasih z navadnimi ribiškimi čolni. Ko dosežejo mejo nevtralne cone na morju, jih sprejmejo francoske ladje, ki križarijo tam okrog.

MENDES-FRANCE PRED PARLAMENTOM

Francoska nacionalna skupščina je izrekla v torek zvečer zaupnico politiki Mendes-Francea s 321 proti 207 glasovom. Tokrat je bila večina, ki se je izrekla za predsednika, znatno manjša kot doslej, ker je tudi del pristašev generala De Gaullea glasoval proti njemu.

KRATKE VESTI

Pri nesreči cestne železnice v Zagrebu, je bilo 19 mrtvih in 33 ranjenih. Nekateri ranjenci še niso izven smrtne nevarnosti.

Volili so tudi na Cubi in dosedanji predsednik Fulgencio Batista je spet dobil večino. Nekatera poročila javljajo, da volitve niso potekale v najlepšem redu.

Epidemija tifusa je izbruhnila v južni Italiji. Do sedaj so javili čez 800 bolezenskih slučajev. V prizadetih krajih so zaprli vse šole.

Po 35 letih je po operaciji na očeh spregledal Italijan Amando Pellegri. Dejal je, da si zlasti barv ni mogel nikoli tako lepo predstavljati, kot jih je sedaj doživel. Začudil se je, ko se je videl v ogledalu in gledal prvič ta „čisto tuji obraz". Poudaril je, kako je hvaležen svojemu Stvarniku, da more sedaj vse z lastnimi očmi videti.

Tito je poslal čestitke prezidentu Sovjetske zveze maršalu Vorošilovu ob priliki 37. obletnice oktobrske revolucije. Po prelomu s Kominformo je to prvič, da se je Tito javno spomnil boljševiškega praznika.

Sovjetski lovci so sestrelili nad Japonsko amerikansko letalo. Nekaj članov posadke se je rešilo. Zunanje ministrstvo Združenih držav Amerike je vložilo v Moskvi pritožbo, ki so jo pa Sovjeti zavrnili.

V Perziji so čistke v armadi še vedno na dnevnem redu. Med zadnjimi obsojenci je tudi bivši zunanji minister Husein Fatemi.

Iz spandauskega zapora za vojne zločince so predčasno izpustili von Neuratha, kot navajajo, zaradi starosti in bolezni. Ker je bil za takojšen prevoz domov preslab, je ostal nekaj časa v Berlinu. Nato se je vrnil na svoje posestvo v bližini Stuttgarta. Zvezni kancler Adenauer mu je čestital k izpustitvi.

Obletnico oktobrske revolucije so svečano proslavili v Moskvi. Na Rdečem trgu je bila vojaška parada. Zanimivo je, da se zračne sile parade niso udeležile.

Na Portugalskem so bili hudi viharji in nalivi, ki so povzročili mnogo škode. Bilo je več ranjenih in tudi nekaj smrtnih žrtev.

V preteklem tednu je bilo v Avstriji 859 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 608 ranjenih in 26 mrtvih. Na Koroškem je bilo 79 nesreč z 62 ranjenimi in 4 mrtvimi.

Kobilice so opustošile več predelov francoskega Maroka. Kot poročajo, so napadle celo male otroke, perutnino, koze in ovce. Škoda je zlasti na pomarančnih plantažah velika.

NEMIRI V ALŽIRU

Nemiri v francoski Severni Afriki še vedno trajajo. Francozi hočejo očistiti ozemlje in so vrgli v boj vse razpoložljive čete pehote, tankov in zračnih sil. Uporniki so se umaknili v težko pristopne kraje. Zaradi obsežnih gozdov in goratih predelov predvidevajo, da bodo francoske akcije trajale vsaj tri mesece, da očistijo ozemlje 12.000 kvadratnih kilometrov. Prebivalci teh pokrajin vedno bolj poudarjajo svojo lojalnost proti Francozom in se skušajo distancirati od upornikov.

NEHRU JE ODLOŽIL PREDSEDSTVO KONGRESNE STRANKE

Notarnje težave v indijski kongresni stranki postajajo vedno večje. Pri zadnjih volitvah je stranka zgubila precej glasov, kar je posledica notranjih razprtij v stranki sami. Nehru ostane še naprej ministrski predsednik, za predsednika stranke je bil pa predlagan do sedaj še precej neznani 49-letni Dhebar, ki je eden najožjih Gandhijevih sodelavcev in je bil tudi z njim skupaj zaprt. Čujejo se mnenja, da bo tako obdržal Nehru še naprej svoj vpliv v stranki.

Politični teden

Po svetu . . .

Ameriške volitve v reprezentančno zbornico, senat in guvernerska mesta so prinesle **demokratom** mnogo večjo **zmago**, kot so na splošno pričakovali. **V obeh zakonodajnih zbornicah imajo popolno večino** in od 48 guvernerjev ameriških zveznih držav jih je 28 v njihovem taboru.

Tako je prišlo do nekoliko nerazveseljivega stanja, da je državni predsednik Eisenhower republikanec, v najvišjih državnih telesih pa imajo večino njegovi politični nasprotniki. Tak primer pa je bil že večkrat v ameriški politični zgodovini, ne da bi imel hujše posledice kot zaviralne. Ameriška ustava predvideva za te slučaje pač daljše parlamentarne postopke, ponovna glasovanja, vračanje zakonskih osnutkov, njihovo noveliranje in ponovno sprejemanje itd. Nesoglasja med državnim predsednikom in zbornicama pač zavirajo hitro politično delo, ne morejo pa privesti do težjih kriz kakor pri nekaterih evropskih demokracijah.

Splošen odmev po svetu: zmaga demokratov ni nikogar presenetila.

Če bi še živel „močni mož" republikancev, senator Taft, bi bil tokratni volilni boj nedvomno ostrejši, čeprav bi izid ne mogel biti drugačen. Republikanci so nadomestili Trumanove demokrate v času, ko ameriško javno mnenje ni razumelo domnevnega „popuščanja" Trumana v korejskem vprašanju; spor med generalom Mac Arthurjem in Trumanom je bil tudi v prid republikancem. Tako je zmagal njihov zmernejši in najpopularnejši kandidat Eisenhower z majhno večino v zbornici in senatu.

Republikanci so tako morali zaorati tam, kjer so nehali demokrati, pa — s prav nič večjim uspehom. Indokina, južno-azijski pakt, evropska obrambna pogodba, itd. — sami polovičarski uspehi ali preprečeni neuspehi, gledano s programskega stališča ameriške svetovne politike.

Znani senator Mac Carthy republikancem prav tako ni napravil usluge, ker se je za več odstotkov „komunistov in njihovih pristašev", katere je on „odkril", izkazalo da so pošteni in zavedni Amerikanci. V tej zvezi je bivši predsednik Truman izjavil po izidu volitev, da je pač narod sit ljudi, ki „ubijajo čast".

Še dokaj zunanjih in tudi notranjih političnih momentov je ameriškega volivca pripravilo do tega, da je volil spet demokrate.

Eisenhower je povabil demokrate k sodelovanju

Posebnih sprememb v ameriški politiki ne bo. On sme računati predvsem na sodelovanje nekakšnega „desnega" krila demokratov bivšega predsedniškega kandidata Stewensona. Na splošno svetovni politični položaj tudi ni tako zaostren, da bi zahteval posebno daljnosežnih in odgovornih odločitev.

V Nemčiji močna opozicija proti pariški rešitvi posarskega vprašanja

Prve dni po objavi Adenauer — Mendes-France-ovega sporazuma je kar završalo po Zapadni Nemčiji. Najprej ga je odklonila opozicijska SPD. To ni bilo za Adenauerja nič nepričakovanega. Težje je postalo, ko so kar tri njegove koalicijske stranke: svobodni demokrati, nemška stranka in stranka beguncev in pregnancev prav tako odklonile sedanje besedilo posarskega sporazuma.

Pozneje se je izkazalo, da le ni tako nevarno. Vse tri stranke zahtevajo v glavnem, naj bo v besedilu točno zajamčeno, da je sporazum začasen in da je Posarje še naprej del nemškega „Reicha". Begunska stranka ga odklanja, ker se boji, da ne bi vplival na kasnejše reševanje vzhodnonemških meja.

Kancler Adenauer je takoj pričel razgovore z voditelji teh strank in celo zvezni predsednik Heuss je pričel posredovati.

Že od vsega početka je bilo jasno, da besedila posarskega sporazuma kot takega ni mogoče spreminjati. Če Bonn ne odobri sporazuma, padejo v vodo tudi vsi ostali pariški sklepi o suverenosti, oborožitvi itd. Zapadne Nemčije. Nespremenljivost prvotnega teksta sta medtem pariška in bonnska vlada tudi že poudarili. Našli pa bodo srednjo pot: v novih francosko-nemških razgovorih bodo sedanje besedilo tako raztolmačili, da bo vsem prav. Ti razgovori pa ne bodo še tako kmalu, ker pride Mendès-France šele proti koncu novembra iz Amerike in do takrat bo Adenauer imel dovolj časa pomiriti svoje koalicijske partnerje in sestaviti z njimi predloge, ki bodo tudi za Francoze sprejemljivi.

Upori po francoskih kolonijah

Tokrat je bila na vrsti Alžerija. Ta kolonija leži v severni Afriki med Tunisom in Marokom in do sedaj o njej ni bilo mnogo slišati. Pretekli teden pa je tudi tukaj prišlo do hudih spopadov med domačini — gverilci in francoskimi policijskimi oddelki, ki so morali poklicati na pomoč celo tanke in letala.

. . . in pri nas v Avstriji

Tudi prošli teden je dvigala razsodba vrhovnega zapadno-nemškega upravnega sodišča mnogo prahu. Z zadevo se je bavila na posebni seji sama vlada in nato še parlament, ki trenutno razpravlja o proračunu. Oba sta zavzela jasno stališče, da je Avstrija samostojna država in da si pridržuje vse pravice nad svojimi državljani; zato ne more priznati sklepa, ki pravi, da je nacistični zakon o priključitvi še veljaven. V toliko uradna avstrijska javnost. Zanimivo je bilo, da so nekateri avstrijski časopisi, med njimi nekaj uglednih, v manj ali bolj jasni obliki **zavračali** nedvomni

uradni protest!

Tako so n. pr. „Salzburger Nachrichten" pisale o odnosih med Avstrijo in Nemčijo, „ki bi morali biti več kot prijateljski in sosedski". Znanega OeVP-državnega poslanca dr. Tončiča pa so v tej zvezi napadle osebno, češ da si je v parlamentu privoščil **„nevarno provokacijo"** Zapadne Nemčije. Ob tej priliki so zapisali tudi njegovo polno ime: dr. Lujo Tončič-Sorinj. K temu so še pripomnili, da take besede pač pristajajo gosp. poslancu po njegovi preteklosti, da pa nikakor niso v čast Avstriji, kateri so „take ideje slovanskega partizanstva" menda škodovale že v času, ko se dr. Tončič še niti rodil ni.

Da so v tako važni zadevi pisali tako in podobno ne le listi kot „Kleine Zeitung", marveč tudi ugledna glasila, je vsekakor čudno. Nihče se ne more čuditi, če postajamo — posebno Slovenci — ob vseh težkih izkušnjah tankoslušni.

V vrsti državnih obiskov v Washingtonu je končno koncem novembra predviden tudi

obisk zveznega kanclerja inž. J. Raaba.

Za francoskim in zapadnonemškim obiskom se je pojavila tudi mala Avstrija. Domnevajo, da obisk ni nepomemben. Menda je v zvezi z ureditvijo zapadnega obrambnega sklopa (sistema). Nemčija bo oborožena in vključena v obrambni sistem. Avstrija pa leži med Nemčijo in Italijo ter Balkansko zvezo. Tudi njo je končno treba uvrstiti, da bo obrambni sklop učinkoval od Severnega morja do Jadrana in Soluna.

Glede Trsta

so se zdaj po vrsti izjavili kancler ing. Raab, vicekancler Schärf, zunanji minister ing. Figl in državni tajnik Kreisky. Soglasno so poudarili pravico Avstrije, da dobi koncesije v pristanišču. Mislijo na nekako svobodno prosto luko za avstrijski blagovni promet. Poudarili so tudi, da Trst sam rabi Avstrijo, kajti sicer ne bo imel nič prometa. Jugoslavija ima Reko in tudi druga manjša pristanišča, ki jih mislijo povečati, tako da ne bo dajala Trstu dela. Češka pa je usmerjena na Hamburg, ker ima svobodno plovbo po Labi. Iz tega lahko sklepamo, da Avstriji ne bo treba beračiti, ampak bo lahko mirno čakala, da ji ponudijo ugodnosti. Kot smo v tej zvezi že enkrat zapisali, so železniške tarife do Hamburga in Bremena zelo ugodne in se Avstrija tudi lahko orientira tja.

Naša valuta

je postala, kot smo vedno spet slišali, zelo stabilna in solidna (krita je visoko z zlatom in devizami). Zelo je presenetilo dejstvo, da je prošli teden tečaj šilinga v Švici znatno padel. Trdili so, da je baje neka vzhodna država vrgla na trg kar na hitro znatno vsoto šilingov in je tečaj zato padel. Medtem pa se je naš šiling že spet opomogel in izgleda, da je bila tu v ozadju res samo špekulacija.

Iz ožje domovine

naj še zapišemo, da spet skušajo spraviti v obrat pred kratkim opuščeni rudnik v Libučah pri Pliberku. Na delu je neki strokovnjak, da bo geološko in tehniško pripravil vse potrebno. — Na Visokih Turah in v Malnitz-u raziskujejo strokovnjaki, da bi pripravili pot za pridobivanje dragocene rude **wolfram.** Menda je na tem več verjetnosti na uspeh kot pa pri poizkusih, ki so jih delali v upanju na zlato in uran. Nekdaj je bila Koroška res rudarska dežela, vendar so preoptimistična upanja, da bi to spet postala, še neverjetna.

Raab—Kamitz

Veliko se je že govorilo o „avstrijskem gospodarskem čudežu". Z njim tesno povezani sta imeni državnikov Raab-Kamitz, ki pretežno vodita Avstrijo v znamenju zdrave gospodarske in finančne politike. Posledice so vidne v uspehih, na katere je povojna Avstrija lahko ponosna. Število brezposelnih se je v tem letu, statistično dokazano, znatno znižalo, dočim je doseglo število zaposlenih, ki so v kakem delovnem odnosu, ravno v preteklem mesecu povojni višek. Vrednost šilinga, ki je krit 91% z zlatom in devizami, je močno narastla. S tem tesno povezana je aktivna bilanca avstrijske zunanje trgovine. Tujski promet je poleti naraščal od meseca do meseca in dosegel nove rekordne številke. Z zaupanjem v stabilnost šilinga so začeli državljani v večjem številu nalagati svoj denar v hranilnice, kar je bistveno pomagalo poživiti gospodarstvo.

Že v zadnji številki našega lista smo poročali, da je državni proračun za leto 1955 višji od sedanjega in da je utemeljil to dejstvo finančni minister dr. Kamitz z ugodnim razvojem avstrijskega gospodarstva. Avstrijska gospodarska in finančna politika imata sedaj nalogo, da držita in dvigata doseženo stopnjo produkcije in zaposlitve.

Udobnosti avstrijskega gospodarskega položaja smo deležni vsi državljani. Življenjski standard je dosegel nedvomno že lepo stopnjo. Seveda je k temu v veliki meri pripomogla tudi pomoč, ki je prihajala po vojnih letih iz Amerike.

„Svobodne volitve"

Iz Nemčije poročajo, da je preko 300 ljudi pribežalo iz Vzhodne Nemčije v Berlin, da se izognejo represalijam od strani komunistov, ker so se pri volitvah dne 17. oktobra t. l. vzdržali glasovanja ali pa so volili proti komunističnemu režimu.

Sicer je vzhodnonemško komunistično partijsko glasilo po volitvah objavilo, da se ni in se tudi ne bo nič zgodilo vsem tistim, ki so javno glasovali proti „Nacionalni fronti", vendar poročajo begunci, da so bili mnogi povabljeni na policijo ali so jih obiskali partijski funkcionarji in jih zaslišali, v nekaterih slučajih so jim sporočili, da je njihovo zadržanje predmet sodnijskega postopka.

IZVOLJEN SENATOR, KI NI KANDIDIRAL

Prvič v zgodovini Združenih držav Sev. Amerike je bil pri zadnjih volitvah izvoljen v senat mož, ki ni kandidiral.

Večina volivcev v državi Južni Carolini je napisala na glasovnice ime bivšega guvernerja J. Strom Thurmonda, ki je dobil večino pred oficialnim kandidatom demokratske stranke Edgarjem Brownom. Republikanci v tej že po tradiciji demokratski državi niti niso kandidirali.

Izvoljen senator je bil leta 1948 kandidat ene frakcije demokratov za predsedniško mesto in se je pred dvema letoma izrazil za Eisenhowerja. Pri zahvali volivcem je dejal, da je ta zmaga zmaga ljudstva nad strankinim aparatom. Izjavil je, da bo v senatu glasoval z demokrati

---

ČRNEC JE POSTAL GENERAL

Predsednik Eisenhower je imenoval črnca polkovnika Benjamina Oliverja Davisa za brigadnega generala zračnih sil v ZDA. Davis, ki je služil v drugi svetovni vojni v Afriki in Italiji, vodi sedaj vežbanje ameriških pilotov na Daljnem vzhodu. Oče novoimenovanega generala je bil prvi črnec, ki je dobil čin brigadnega generala.

SLOVENCI
doma in po svetu

35 LET SLOVENSKE UNIVERZE

12. novembra 1919 so izvolili prvi vseučiliški profesorji slovenskega vseučilišča v Ljubljani prve vseučiliške organe:

rektor — prof. Josip Plemelj

prorektor — prof. Rihard Zupančič

poslovodja — prof. Franc Ramovš.

Poedine fakultete so izvolile naslednje dekane in prodekane:

filozofska — prof. Nahtigal in prof. Prijatelj,

medicinska — prof. Šerko in prof. Botteri,

tehniška — prof. Hinterlechner in prof. Samec,

bogoslovna — prof. Franc Ušeničnik in prof. Zore.

Pravna fakulteta je dobila svojo upravo pozneje, ker so bili vsi do tedaj imenovani profesorji na mirovni konferenci v Parizu.

Tako je po dolgih borbah slovenskega naroda za svoje vseučilišče to začelo svoje samostojno življenje. Zakonski predlog sam je bil sprejet na seji vlade pod predsedstvom takratnega podpredsednika dr. Antona Korošca 30. junija 1919.

Kot dopolnilo k našemu vseučilišču smo dobili 11. decembra 1937 v Ljubljani Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Tudi nepopolne fakultete so v naslednjem času izpopolnili in dodali nekaj novih stolic.

Knjižna ustanova ‚Slovenska Matica' je obhajala te dni 90-letnico svojega delovanja. Ustanovljena je bila 1864. leta in je s svojim prosvetnim in narodnostnim delom budila narodno zavest zlasti med izobraženimi sloji. Za obletnico so odprli v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani razstavo knjig in izdaj Slovenske Matice.

Trije slovenski glasbeniki so se udeležili glasbenega tekmovanja v Skoplju. Edina prva nagrada je bila priznana Ernestu Ačkunu iz Hrastnika, ki deluje kot drugi soloklarinetist v beograjskem simfoničnem orkestru. V violinski konkurenci je zmagal komaj 17-letni Dejan Bravničar, kateremu so priznali tretjo nagrado. Manj sreče je imel Gregorač, ki je v drugem delu tekmovanja zbolel; konec prvega dela je bil po številu točk na tretjem mestu in mu je komisija priznala kvaliteto pri interpretaciji in tehničnem načinu petja.

Misijonski teden so priredili na Goriškem in kot zaključek je na praznik Kristusa Kralja dekliška Marijina družba v Gorici nastopila z Mlakarjevo petdejanko „Največji dar". Dosegli so velik uspeh, tako da bodo igro še dvakrat ponovili.

V **mednarodnem namizno-tehniškem prvenstvu** Avstrije na Dunaju je prišel Slovenec Dolinar v finale, kjer je izgubil proti Čehu Andreadisti. Pri mešanih parih pa je Dolinar z Avstrijko Wertl dosegel prvo mesto. Jugoslovanski prvak Harangozo je bil izločen že v četrtfinalu.

ANGLIJA

Slovenci v Angliji so se sestali v Londonu in izvolili odbor, ki bo vodil vse delo, da bodo Slovenci dobili narodni dom.

AVSTRALIJA

Na univerzi v Adelaide predava o umetnosti Slovenec S. Rapotec. Znan je tudi kot slikar in se je udeležil razstave v tamkajšnji umetnostni galeriji.

PREGANJANJE SLOVENSKIH UČENCEV NA GORIŠKEM

Italijanske šolske oblasti so izgnale otroke optantov iz slovenskih šol. Ta svoj korak so utemeljili s tem, da vsi, ki so optirali za Italijo, tudi govore italijansko in torej njihovi otroci nimajo pravice obiskovati slovenskih šol. Krivičen je tudi postopek. Otrokom so prepovedali nadaljnji obisk slovenskih šol brez pismenega odloka, tako da starši skoraj nimajo možnosti pritožbe, ker nimajo v rokah ukrepa, na katerega bi se mogli sklicevati pri svoji pritožbi na višjo šolsko oblast.

Življenje rudarjev v Ameriki

Mnogo naših ljudi je že v prejšnjih časih šlo za zaslužkom po svetu in so iskali dela tudi po rudnikih v Ameriki. Tujec mora pač prijeti za delo, ki ga dobi, in delo v rudnikih, zlasti v premogovnikih, je veljalo kot eno najslabših poklicev. Danes pa je rudarsko delo mnogo lažje, bolj varno in bolje plačano kot prej, tako da si marsikdo raje izbere delo v rudniku kot kje drugje.

Socialna skrb premogovne družbe

V ameriški državi Kentucky so 1941. leta odprli nov premogovnik v bližini osamljenega in obubožanega gorskega kraja. Premogovna družba je najprej zgradila potrebne ceste na vsem področju in napeljala v vas elektriko. Nato je zgradila celo vrsto modernih hišic, šolo in še vse, kar je bilo potrebno za rudarje in njihove družine.

Oba rudnika so opremili z najmodernejšimi rudarskimi stroji in varnostnimi napravami. Skušali so čimbolj olajšati delo rudarjem in življenje njihovih družin napraviti čim ugodnejše.

Plača za delo v rudniku

Rudarji v Združenih državah delajo v rudnikih osem ur dnevno. Najmanjša plača znaša 18,25 dolarjev na dan ali 2 in četrt dolarja na uro. Rudarske plače so med najvišjimi v ameriški industriji. Dela pa rudar le 180 do 200 dni na leto, tako da njegovi letni dohodki zelo redko presežejo 3.500 dolarjev. Vendar se te številke, preračunane v šilinge, ne ujemajo s kupno močjo dolarja v Ameriki.

Oprema v rudniku

Rudnik ima primerne grete garderobe, kjer se rudarji preoblečejo in po delu pod prho umijejo. Rudar se z dvigalom spusti v rov do določene globine, kjer se z električnim vozičkom odpelje po včasih tudi več kilometrov dolgem predoru do prostora, kjer dela. Rudniške uprave se rade pohvalijo s tem, da se šele tu začne pravo rudarsko delo, plačan pa da je že od trenutka, ko se spusti v rov. Prav tako ima plačane tudi pol ure, čas, ki je določen za kosilo, katero prinese s seboj.

Moderen rudnik je kot kaka podzemska tovarna, ki se včasih razprostira na površini tudi po več deset kilometrov. Za dobre zveze služi v rudniku ozkotirna železnica, telefon in radio. Rudnik razpolaga s številnimi električnimi stroji, kateri opravljajo precej dela, ki ga je nekoč moral opraviti rudar sam.

Delo v rudniku

Danes obstaja rudarjevo delo v tem, da upravlja zamotane rudarske naprave. Premog kopljejo s stroji, nakar ga tudi s stroji nakladajo na vozičke, ki ga prepeljejo do transportnega traku ali pa do večjih voz, s katerimi ga odvažajo na površino. Leta 1951 so v mnogih ameriških rudnikih uvedli nov stroj, imenovan „vztrajni rudar", ki je kombinacija treh strojev: za lomljenje premogovnih plasti, vrtanje žile in nakladanje premoga. S tem strojem lahko nakopljejo dve toni premoga na minuto.

Varnostne naprave

Kot kažejo statistike, je nesreč v ameriških rudnikih vedno manj. Oboki v rovih so vsi impregnirani z apnencem, da se nevarnost ognja čim bolj zmanjša. Veliki ventilatorji na površini črpajo v rudnike sveži zrak, iz njega pa vse nevarne pline.

Mehanizacija rudnikov, naprave za zaščito rudarjevega zdravja in izvajanje varnostnih predpisov so činitelji, zaradi katerih je delo v ameriških rudnikih danes še enkrat bolj varno, kot je bilo pred nekaj leti, in petkrat bolj varno kot pred 40 leti.

Amerikanci pri svojih neomejenih možnostih delajo na to, da zvišajo proizvodnjo in povečajo varnost nastavljencev. To pa gre le, dokler je konjuktura. Možnosti zaslužka v bodočnosti so pa negotove, kar velja posebno za tujce.

NA RAZSTAVI DR. BERGA

V našem listu smo že poročali o razstavi koroškega slikarja dr. W. Berga v Celovcu.

Ko človek stoji pred eno in drugo sliko in koraka od slike do slike, tedaj ima občutek neke domačnosti, ki veje iz vsake posamezne slike. Vsaka teh slik ima svojo noto, ima nekam našo noto, čeprav je slikar sam Nemec in Nemec celo iz rajha. W. Berg živi že dolga leta v Podjuni kot kmet in se je v dušo naroda tako uživel, da veje iz vsake njegove slike globoko doživetje pokrajine in živečega naroda. Mogoče Koroška od Pernharta in Wiegeleta ni imela tako močnega govornika, ki bi govoril v sliki in ne v besedi, ki bi govoril tako kleno in jedrnato in ki bi mogel v vsaki sliki pokazati tako močno posebnost in svojstvenost pokrajine in naroda.

Slovenci se prav zelo veselimo tega močnega slikarja, ki obvlada čopič in barvo in v barvi kaže našo dušo. Vsi listi so prinesli zelo laskavo kritiko o razstavi in nekam značilna ali celo pretirana pa se nam zdi kritika, katero prinaša „Salzburger Nachrichten" z dne 7. novembra 1954. Tam piše: „Podjuna je za W. Berga tuj, nedotaknjen in magičen svet. Tu živi narod z ozkim nosom in mesečnimi očmi, vase zaprt, tuj, in od bližnjega Celovca bolj oddaljen kakor Zemlja od Marsa."

Vsekako zanimivo dognanje ravno tega lista, ki vedno trdi, da se koroški Slovenci niti po jeziku niti po svoji kulturi ne ločimo od koroških Nemcev. Torej mora celo ta sicer tako zelo nestrpni list priznati, da je pogledal nemški umetnik Berg globlje v narodovo dušo, kakor to zamorejo običajni poročevalci lista samega. Mi sicer nikakor ne soglašamo z naziranjem zgoraj omenjenega članka, da bi bili Slovenci od Nemcev bolj oddaljeni kakor Zemlja od Marsa, pač pa smo mnenja, da sta to dva naroda, ki moreta drug drugemu nekaj nuditi in bi bilo potrebno in koristno, da bi se naši sosedi Nemci s tem vprašanjem prav resno pečali in iz dognanj tudi napravili potrebne zaključke. Slikar dr. Berg jih je napravil, ko je pred letom v reviji „Carinthia" zapisal ravno na naslov Slovencev prav laskave besede. On živi med narodom, on vidi v narodovo dušo in kar se nam zdi najbolj važno, on ima tudi sam dušo in ne samo svinčnik, ki računa in šteje.

ODMEVI

„Čez nedeljo se peljem na skavtovsko taborjenje na Semmering," je dejal svoji materi. Podal se je pa na veliko pot kot junaki njegovih slabih romanov. Cele tedne ni bilo sledu za njim, potem je prišlo pismo: „. . . ne bodi huda, draga mama," je pisal sin, ki ga je že iskala policija, „nisem prišel daleč in v nekaj tednih bom spet doma." Pismo je prišlo iz New Yorka. Pred dobrim letom je bilo to.

Ta vajenec ni po svojem povratku na Dunaj bral nobenega pustolovskega romana več. Njegov mojster ga je izjemoma vzel spet v uk in mladi ubežnik je končnoveljavno naredil križ čez vse načrte za pot po svetu.

„150 šilingov sem imel v žepu", je pripovedoval, „angleški slovar in veliko hrepenenje po daljavi. Tako sem se peljal namesto na Semmering ‚na črno' v Nemčijo. Pravzaprav sem hotel v Argentinijo. Ko sem stal na pomolu v Bremerhavenu, sem videl avtomobile, ki so jih spravljali na ladjo. Skril sem se v nekem avtomobilu v prostor za prtljago. Čez četrt ure sem bil že na pomorskem orjaku „Ameriki".

Malo preden smo pristali v New Yorku, so me dobili. Neki črnec, član posadke, me je odkril. Dal mi je jesti, nato me je pa javil kapitanu."

Posadka „Amerike" je zbrala 115 nemških mark, da so mu prihranili sramoten policijski izgon. Tudi kapitan ni hotel javiti slepega potnika z utemeljitvijo, da naj bo to nauk za vse tiste, ki žele v tujino, kajti ubegli vajenec je moral obljubiti, da ne bo nikoli več pobegnil od doma in da bo svojim tovarišem vedno odsvetoval podobne načrte. In to je tudi storil.

„Najprej se hočem nekaj naučiti!" je izjavil zelo razumno in sedaj pripoveduje tovarišem o neprijetnostih in težavah, ki jih je doživel na poti.

To v pomislek vsem onim, ki doma niso zadovoljni in mislijo, da je sreča samo daleč od doma!

CERKEV PO SVETU

ADMIRAL POSVEČEN ZA DUHOVNIKA

Za pomočnika vojaškega škofa ameriške mornarice je bil imenovan Rev. John Casady, bivši admiral in šef pomorskih edinic v Sredozemskem morju. Nekaj let po vojni je podal ostavko na vojaško službo in se posvetil teološkim študijem. Pred kratkim je bil posvečen za duhovnika.

AMERIŠKI ČRNCI PPRESTOPAJO V KATOLIŠKO VERO

V Ameriki je 14 milijonov črncev in od teh pripada samo 2.5 odstotkov katoliški veri. V zadnjem času je opaziti znaten napredek konvertitov in po statistikah prestopi vsak dan 21 črncev h katoliški veri.

RAZSTAVA POŠTNIH ZNAMK Z MARIJANSKIM MOTIVOM

Ameriški filatelistični muzej v Filadelfiji je priredil razstavo poštnih znamk vsega sveta z verskimi, zlasti marijanskimi motivi. Razstava je hkrati spominska „v Marijinem letu" in „ob 25- obletnici prve vatikanske poštne znamke". Odprl jo je kardinal Spellman, Vatikan pa je zanjo dal na razpolago dokumente in razno drugo gradivo iz svojega filatelističnega arhiva.

Pomanjkanje električne energije je v mnogih satelitnih državah zelo občutno, vendar prenaša ljudstvo te neprijetnosti s precejšnjim humorjem. Neka anekdota poroča o Bolgaru iz Sofije, ki je dobil obisk iz Poljske. Nenadoma ugasne električna luč.

„Imate večkrat take motnje?" vpraša Poljak.

„Da", odgovori gostitelj, „vi ne?"

„Ne. Na Poljskem imamo dovolj toka za naše potrebe."

„Da?" je menil Bolgar, „potem ste pa še zelo zaostali. Tako je bilo pri nas pred desetimi leti."

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENCI

(13. nadaljevanje)

X.

IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V STARI KARANTANIJI

Toda naravnost smešno in za resnega znanstvenika nevredno je govoriti o kakem posebnem „windisch" jeziku koroških Slovencev, s čimer smešita sama sebe n. pr. M. Wutte ali Kranzmayr, ki bi iz gole nacionalne nestrpnosti rada ustvarila iz koroških Slovencev celo poseben narod, „Windische", ki naj bi bil komaj soroden z ostalimi Slovenci. Nesrečna stoletna politična razdelitev po deželah je resda povzročila pri Slovencih (a enako tudi pri Nemcih) do najnovejše dobe močno zavest pokrajinske pripadnosti, toda nikoli niso slovenski „Korošci", „Štajerci" ali „Goričani" tudi svojega jezika nazivali „koroškega" ali „štajerskega", temveč vedno le slovenskega, ki so ga Nemci v starih dobah imenovali „windisch". V novejši dobi so potem tudi Nemci prevzeli pravilno označbo „slowenisch", le nestrpni koroški nemški „znanstveniki" bi želeli z vsiljivim podčrtovanjem imena „windisch" za koroške Slovence te nekako oddeliti od ostalega slovenskega telesa, toda ako bi poznali izvor besede „windisch", bi morali tudi vedeti, da s to označbo nehote celo sami le potrjujejo nerazdeljeno narodnostno pripadnost koroških Slovencev k ostalemu slovenstvu in celo slovanstvu, pa naj bodo potem posamezniki še tako „deutschfreundlich".

Kakor glede jezika, tako so tvorili in tvorijo koroški Slovenci že od pradavnine le del ostalih Slovencev in južnih Slovanov tudi glede vsega svojega ostalega duhovnega življenja. V tem pogledu nas skoro preseneča, kako brez vsakega vpliva nanje so bili Nemci še celo potem, ko so že stoletja živeli v najtesnejšem sosedstvu ali pa bili že celo pomešani. To si moremo razlagati le s tem, da je bil ves duhovni nastroj prerazličen od nemškega, da bi se mogli kakor koli stapljati. Na zunaj se je izražalo to že v dejstvu, da so bili stari Nemci pred sprejemom krščanstva mnogobožci, Slovenci pa enobožci, ki so po besedah starogrškega zgodovinarja Prokopiosa verovali v „enega samega boga, stvarnika vesoljstva in edinega gospodarja". Temu so žrtvovali v svojih svetih gajih, a pri studencih in drevesih so častili tudi vile in se klanjali prirodnim silam, katere so začeli potem tudi poosebljati v nekake bogove podrejene vrste.

Najzanesljivejše priče vsega duhovnega življenja narodov v prastarih dobah, iz katerih še nimamo pisanih spomenikov, so nam njih bajke in narodne pesmi. Tudi te so se seveda v teku stoletij jako spreminjale in so v današnjih oblikah znane in zapisane šele iz novejše dobe, toda v njih moremo še danes z vso zanesljivostjo ugotoviti najstarejše prvine. In ravno te najstarejše (kosmogonske) bajke, ki jih pri starih Slovencih lahko zasledujemo še v njih pogansko dobo, nam glasno dokazujejo, da niso imeli stari karantanski Slovenci duhovno sploh ničesar skupnega z Nemci temveč le z ostalimi Slovenci in južnimi Slovani globoko na Balkan. Obravnavajo namreč pogosto predmete, dogodke in misli, ki jih tedanje nemške bajke sploh ne poznajo, pač so pa lastne vsem ostalim Slovencem, pogosto vsem južnim Slovanom in včasih celo starim narodom še dalje proti vzhodu. Jasno je, da obravnavajo mnoge najstarejše slovenske narodne pesmi ali pripovedke tudi isto snov kot stare nemške, toda teh niso dobili Slovenci šele od Nemcev, temveč je bilo včasih ravno obratno (n. pr. snov za legendo o „Spokorjenem grešniku") ali je pa prodrla snov zanjo od starih vzhodnih narodov polagoma tudi med zapadne narode (n. pr. snov balade „Vrnitev moža na ženino svatovščino", „Meljavšica" i. dr.). Ohranili so se med koroškimi Slovenci še živi sledovi praslovenskih obrednih pesmi, ki so jih do XIII. stol. peli celo nespremenjene pri ustoličevanju vojvod in so se začele šele zatem prilagajati novim okoliščinam. Mnoge praslovenske bajke in narodne pesmi so se sploh ohranile v najpristnejših jedrih ravno med koroškimi Slovenci, dočim so se ta prvotna jedra po drugih slovenskih pokrajinah že zabrisala (n. pr. „Daleč od doma omožena nevesta", bajčna pesem „Kresnice" i. dr.), a Nemci podobnih snovi sploh ne poznajo. Še več takih kulturnih spomenikov imamo potem iz dobe pokristjanjevanja (iz VIII. in IX. stol.), ko so nastale tudi najstarejše slovenske cerkvene in legendarne narodne pesmi in je njih zgradba navezana še na praslovansko dobo, ne pa na nemški vpliv.

Enako se je ohranilo ravno na Koroškem tudi največ pristnih staroslovenskih glasbenih ostalin. V tem pogledu je posebno značilno ziljsko „štehvanje", zvezano z „rejem", ki vsebuje v svojem jedru še staroslovenski obredni prizor, zvezan z bogočastnim plesom še iz poganske dobe. Še v začetku preteklega stoletja so ob sončnem zahodu zapela ziljska dekleta posebno sončno pesem, katere napev se je pa danes ohranil še v svatovski jutranjici, ki jo družice zapojo ziljski nevesti v slovo tretji dan svatbe. Količkaj podobni primeri so Nemcem popolnoma neznani, zato večkrat poskušajo tudi slovenske zatreti. Razen tega so se še do nedavnega med koroškimi Slovenci ohranili tudi razni drugi „reji", ki so skoro vsi staroslovenskega bogočastnega izvora in so se šele pozneje prevrstili po večini v svatbene plese, dočim so vsi plesi koroških Nemcev le inačice raznih ljudsko-družabnih plesov, ki so v navadi po vsej srednji Evropi. Popolnoma se razlikuje tudi zvočna in čustveno izrazna pesem koroškega Slovenca od razvlečenega jodlanja alpskih Nemcev. Celovška ‚Carinthia' je zato 16. II. 1850 sama zapisala, da so n. pr. noša in prastari običaji slovenskih Ziljanov celo bližji hrvatskim in srbskim kot pa slovenskim v Kanalski dolini ali v Rožu.

Tudi te strani znanstvenega proučevanja ne delajo časti raznim koroškim nemškim pisateljem (n. pr. Wutteju, Graberju, F. Koschierju i. dr.), ki iz same nacionalistične zaslepljenosti ne odrekajo le enotnosti koroških Slovencev z vsemi ostalimi Slovenci, temveč so se zlasti za časa nacistične omotice spozabili celo tako daleč, da so proglašali kratko in malo vse slovensko ozemlje le za „deutscher Kulturboden" in vse Slovence pravzaprav le za slovensko govoreče Nemce ter so za propagando takih ábotnih imperialističnih gesel ustanovili celo poseben „Institut für Kärntner Landesforschung". Mnogi (n. pr. Wutte) niti ne skrivajo svoje nizkotne mržnje do Slovencev in jim zato že samo to odvzema vsako legitimacijo resnih znanstvenikov ter jih zavaja celo v zavestna potvarjanja notoričnih dejstev.

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

*

Pri izkopavanjih in napravah na trgu Sv. Duha v Celovcu, kjer bo avtobusni kolodvor, so našli precej človeških kosti, ki izvirajo od nekdanjega pokopališča. Zgodovinarji trdijo, da je bilo v resnici tam v starih časih pokopališče, ki pa je bilo leta 1571 opuščeno.

*

Kolektivna razstava dr. Werner Berga je podaljšana do 14. novembra. Umetnik razstavlja, kot smo že poročali, v domu umetnosti (Künstlerhaus).

*

Direktor Theo Knapp — 60-letnik

V torek, dne 9. novembra, je praznoval direktor mestnega gledališča Theo Knapp svoj 60. rojstni dan. Da je deželno gledališče v Celovcu dandanes tako na višini, je to predvsem njegova zasluga; zato so mu celovški kulturni krogi izrazili tudi lepe čestitke in se mu zahvalili za spretno vodstvo deželnega gledališča. Voščilom se pridružuje tudi Krščanska kulturna zveza ter celovški Slovenci.

Zlata poroka v Žvabeku

Zlato je danes redka in dragocena stvar. Redka in dragocena stvar je zlata poroka. Redkokdaj se zgodi, da mož in žena živita skupaj 50 let, da moreta obhajati zlato poroko. Naša fara je doživela minuli mesec zlato poroko. Zlatoporočenec Jurij Skubl, pd. Metlar na Bregu, je meseca marca dopolnil svoje 77. leto in zlatoporočenka Neža, roj. Hojnik, svoje 69. leto starosti. Poročena sta bila v domači župni cerkvi 26. 9. 1904. Od svojih vernih staršev sta podedovala lepo in bogato dediščino: pravo krščansko vzgojo, globoko in živo vero, vdanost v božjo voljo in ljubezen do Boga in do bližnjega. Seveda sta poleg veselih dni doživela marsikatero uro žalosti in skrbi. — Hud udarec za nju je bila smrt edinega sina. — Svojo srčno bol sta si zdravila s tem, da sta sprejela pod svojo streho tega in onega otroka in ga vzgajala kot svojega.

Zlatoporočenec je že nad 40 let vesten ključar farne cerkve. Vsa župnija visoko ceni zlatoporočenca, kar je pokazala tudi s tem, da so ju v velikem številu spremljali svatje v cerkev. Pred cerkvenimi vrati sta ju pozdravili dve deklici z deklamacijo in v cerkvi pevski zbor, domači g. župnik jima je izročil križ s simboličnim vencem kot znak „odrešenja, življenja in vstajenja". Vsa hvaležna sta prejela sv. Rešnje Telo.

Sledila je zunanja slovesnost in kar hitro so potekle vesele ure v njihovi družbi. Še enkrat kličemo: Bog ohrani zlatoporočenca zdrava in čila na mnoga leta!

PLIBERK

V nedeljo zvečer se je pri nas pripetila huda prometna nesreča. Oto Mert iz Letine se je peljal zvečer z motornim kolesom po Kolodvorski ulici v Pliberku in se pri tem zapeljal v drevo. Mert in oseba, katera je sedela zadaj, sta padla na cesto in zadobila znatne poškodbe. G. Merta so pripeljali nezavestnega v celovško bolnišnico.

MALA VAS PRI GLOBASNICI

V petek popoldne, dne 5. novembra, je izbruhnil pri posestniku Matevžu Smrečnik, pd. Jomru, v Mali vasi ogenj, ki je uničil do zidovja vse, t. j. hlev, skedenj in uto. Samo živino in avto se jim je posrečilo še rešiti, drugo pa je vse zgorelo, tudi poljski pridelki in krma. Požarnim brambam iz Štebna in Globasnice, ki so bile takoj na mestu, se je posrečilo še rešiti hišo, ki je poleg hleva. Škoda je seveda ogromna.

PODKRNOS

Potožili bi se radi, pa skoro ne vemo komu. Ves čas, odkar nas je zapustil preč. g. Laura, v naši cerkvi, nimamo več službe božje s pridigo v domačem slovenskem jeziku. Za letošnja romanja na Višarje smo po ovinkih od drugod zvedeli, v naši cerkvi nam tega niso oznanili. — Zelo bi si želeli, da bi nam poslali gospoda, ki bi nam božjo besedo oznanjal v domačem jeziku in bi se človek mogel z njim po domače pogovoriti v spovednici in zunaj cerkve.

ŠT. JANŽ V ROŽU

Nalezljiva bolezen škrlatica straši po tukajšnjih vaseh in 8 obolenih otrok so morali odpeljati v celovško bolnišnico, kjer bodo morali ostati 6 tednov. So to otroci predšolske dobe in prvega razreda osnovne šole. Začela pa se je bolezen pri nekem 19-letnem fantu. Zaradi nevarnosti razširjanja bolezni prvi razred tudi ni imel par tednov šole. Upamo, da bodo sredi adventa že vsi oboleli otroci zopet zdravi pri svojih zaskrbljenih starših.

NONČA VAS

Danes poročamo nekaj novic, ki so sicer že bolj zastarele, a bodo kljub temu zanimale javnost. Čez leto smo bili pač precej zaposleni, medtem ko je sedaj glavno delo že za nami in imamo več časa za pisanje. Ker ni bilo sadja, tudi ne bomo nič prešali in bomo zlasti v poletni vročini zelo pogrešali mošt. Namesto sadja pa nam je narava naklonila zadosti slame, da nam ni treba napravljati v gozdu stelje.

Ko se po naših krajih vrstijo nedeljo za nedeljo žegnanja, je bilo slišati zelo pohvalno kritiko o našem žegnanju v Nonči vesi. Bilo je kar prijetno.

Vsa Podjuna pozna našo lepo Marijino cerkev. To starodavno cerkev pa je zadnje čase hudo načel zob časa, predvsem streho. Zato je bila nujna potreba, da smo na novo pokrili streho in stolp, zakristijo in spodnjo ladjo pa prekrili. Pri takšnih in podobnih popravilih je navadno več dela in se porabi več denarja, kot bi človek mislil. Tako je bilo tudi pri nas.

Tesarskih del so se najprej lotili Potočnikovi fantje. V strahu smo gledali njih spretnost, ko so se vrteli po stolpu, kot bi bili na ravnem. Za njimi so prišli Mayerbruggerjevi delavci in nam lepo pokrili stolp z opeko. Na željo spomeniškega urada smo pustili cerkvi staro lice. Moderni strelovod pa je precej dvignil račune. Pliberški kleparski mojster Šipek je izdelal novo kupolo in zvezdo z Marijinim monogramom. Vse skupaj je stalo 30.000 šilingov.

Zadnjo nedeljo septembra smo blagoslovili Marijin monogram in ga potegnili vrh stolpa. V kupolo pa smo shranili opis naše dobe, posebno kako se odmikamo idealizmu in drvimo v materializem. Na pergamentu so tudi naši podpisi, posebno mladine, tako da bodo naši malčki, ko bodo že odrasli možje in matere — če bodo popravljali stolp in sneli kroglo — imeli razne podatke. Upamo, da bodo tudi naši potomci ohranili Nončo ves po Mariji srečno, verno in slovensko.

V Škofičah so zapeli novi zvonovi

Nimamo bogastva tega sveta, ne občinskih-župnijskih gozdov, pa tudi ne mecenov. Ljudje po večini žive iz roke v usta, zato se naš župnik niso lotili tega dela. Kje bi dobili 40.000 šil? Kaj vse so počeli šentiljčani, ki imajo „Erdäpfel" in druge magnate. Zato smo pa tudi slišali vedno na naše spodbude le: „Meni ta — izposojeni zvon — zadostuje. Kdor tega ne sliši, tudi ne bo slišal, če bodo štirje klicali." To pa je spravilo Bajdlnovega Tevžija na noge. Zbral je okrog sebe cel odbor: Kapovega Hanzeja, Šornovega Tonija in Štefana, organista-jubilanta, podjetnega Kocijana, ključarja Kristlna in delavno hčerko Micijo, ključarja Žedermana in Janšija; in so se lotili dela. V enem mesecu so zbrali polovico vsote, četudi ne v gotovini.

Tevžej je pisal kar na 4 livarne. Od teh smo izbrali tvrdko Oberascher v Solnogradu, ki je bila edina pripravljena dobaviti kilogram po 28.80 šil. Vse druge zahtevajo enotno 37 šil.

In danes lahko pravimo, da smo kar zadovoljni: so prav lepi, ubrano pojo in donijo. Avto, ki jih je pripeljal, je imel hkrati s seboj kazažke iz brona, pa ni bilo videti velike razlike. Poslali smo kot prvo tretjino 10.000 šil. in že tudi drugo tretjino. Toda tvrdka je dostavitev termina odlagala. Livarska peč je namreč odpovedala in ta potrebuje precej časa, preden je spet za delo.

Tako smo dobili šele 21. okt. telegram o napovedi dostavitve zvonov. S telegramom pa je prišlo pismo mil. prošta Lenarta Trabesingerja, da pride blagoslavljat. Mogli smo pričeti s pripravami. Tesarji so pripravili stolp. Imeli so 8 dni časa. S pomočjo našega kovača Valosa in drugih smo zvonove obesili.

Zvonovi so razen enega brez napisa. Izučili so nas dogodki v Svečah. Samo slike in letnica so na njih. Prvi, ki je težak 500 kg, ima podobo Srca Juzesovega in sv. Mihaela, drugi Srce Marijino in sv. Jožefa, tretji sv. Florijana in sv. Barbaro, četrti angela varuha in angela smrti, peti pa nosi nemški napis „Jaz sem vstajenje in življenje, kdor . . ." Akord: Te Deum.

8 dni so čakali pred cerkvijo. Učitelj Blasnik jih je fotografiral in nam napravil 300 posnetkov. Dekleta in žene pa so pekle, da so mogle s tem napraviti dva „štanta". Ne moremo vseh našteti. Najbolj agilna pri tem pa je bila Kobanova Mici. Pekarne Mitsche v Rožeku in ona v št. Ilju sta darovali žemlje, mesar Kleber v Vrbi pa klobase, tako da so mogli pripraviti dober prigrizek. Dekleta so imela z venci in petjem kar dosti opravka.

Vsa fara se je lepo pripravila na sprejem zvonov. Prišel je dan blagoslovitve. Meglen dan je sicer bil in dež so napovedovali. Mi pa smo upali proti upanju in nismo bili razočarani. Prva služba božja je bila le slabo obiskana, kar je tudi razumljivo. Od 60 spovedanih otrok jih je bilo le 20 pri sv. obhajilu. Požarna bramba in godba sta spravila ljudi pokonci. Fantje in dekleta so prodajali značke in slike zvonov. Fotografi so prišli tudi na svoj račun. Agilni Kapov Hanzej se je spravil nad župnika, da je pobiral ofer zunaj cerkve. Je ga bilo dro sram, pa je bilo vredno. Ob začetku blagoslovitve je nagovoril župan g. prošta, duhovščino in vse došle goste, okrog 1000 ljudi. Pohvalil je delovanje odbornikov in darežljivost skoraj vseh faranov. Sledili sta 2 pesmi in deklamacije 15 deklet, ki so se prav dobro odrezale: Miševceva in Pavlnova Mici, Zvatičeva Trezej in cela vrsta šolark. Posebno moramo še omeniti Tratnikovo Gerdijo, Silvijo in Fricovo. Potem je katoliška mladina podala igro: „Pesem o zvonu".

Mil. g. prošt Trabesinger pa nam je z navdušeno besedo v obeh jezikih pojasnil pomen zvonov v splošnem in posebno za našo župnijo. Želeli bi, da bi besede pridigarja ostale vsem faranom v srcu in da bi se po njih ravnali.

Zapeli so še zbori, vmes je bilo pa ljudsko petje. S pritrkavanjem zvonov je bilo slavje končano.

Sedaj pa je bil mojster Pavkar na vrsti, da spravi nove klicarje v stolp. Tudi požarne brambe so pri tem preizkusile svojo spretnost in moč. Prijetno nam je bilo, ko nas je nato pogostil župan. Bili smo pa že tudi potrebni.

Bog plačaj vsem darovalcem malim in tudi velikim. Zahvala velja posebno požarni brambi za tombolo, dr. Herbertu Putzu iz Dunaja, katerega je Miševcova Mici tako navdušila, da je daroval precejšnjo vsoto. In ne nazadnje g. proštu, otoškemu hodiškemu, šentiljskemu in hovškemu gospodu župniku. Zahvaliti se moramo pevcem, tetam in botrom, številnim kuharicam, mojstrom Pavkarju in Valosu. Gorjancem, Klopčanom in vsem sosedom za poset ter Miciji, Andreju in Bertiji za staje. Posebno se zahvalimo Bogu, ki je nam dal vreme in naklonil tako lepo slavje, da nam bo ostalo v trajnem spominu. Zato smo molili rožni venec, peli lavretanske litanije in Te Deum.

Veliko je bilo veselja, še večje pa bo, ko bo tudi vse plačano. Zato zvonovi še nočejo prav ubrano zapeti. Ubogajmo odslej malo bolj te klicarje božje! Če slišimo velikega, pomislimo, da bije božje Srce za nas. Borimo se s sv. Mihaelom zoper zlo in hudobijo. Če drugega, vedimo, da nas poziva božja Mati k molitvi angelovega češčenja in rožnega venca. S sv. Jožefom pa nas poziva k uveljanjenju krščanskih načel v zakonu in k pokorščini do sv. Cerkve. Sv. Florijan in sv. Barbara pa, da moramo gasiti ogenj strasti ne z „vodko", ampak z vodo in da moramo biti kristjani ne samo v zasebnem, ampak tudi v javnem življenju. Ravnajmo se vedno po navdihih angela varuha in angel smrti nas bo pripeljal na pravi cilj.

Marijanska akademija v Velikovcu

Velikovec je doživel veliki dan, ko se je v njem kot središču zbrala vsa Podjuna, da počasti Brezmadežno in svojo Kraljico v Marijinem letu. Ljudstvo se je brez posebne propagande in brez vsakih letakov odzvalo klicu Matere, kateri otroci zaupajo, ki jim hoče le najboljše in nad katero ne bodo nikoli razočarani.

Ker na marijanskem kongresu kljub trikratni uprizoritvi mnogo ljudi ni moglo videti slovenske marijanske akademije in je šla povsod pohvala, zato je kat. mladina hotela tudi bolj oddaljenim omogočiti, da vidijo to edinstveno akademijo in se še bolj oklenejo Brezmadežne.

Od vseh strani so prihajali ljudje z vlaki, avtobusi in kolesi, da so veliko dvorano v gradu (Burg) napolnili do zadnjega kotička. Navzoče je v slovenskem in nemškem jeziku pozdravil šentrupertski župnik preč. g. dr. Zeichen in razložil pomen akademije.

Cerkveni pevski zbori z Obirskega, Pliberka, Šmihela in Želinj so nam pripravili pravi koncert Marijinih pesmi. Najprej so zapeli posamezni zbori.

Vsak zbor je bil dobro pripravljen, vsak zase je bil celota in vsakega moramo pohvaliti, da smo pri vsaki pesmi uživali ne samo pri vsebini, ampak tudi v dovršenosti podajanja. Tudi dva krasna slavospeva smo slišali. Nato so nam združeni zbori, pod vodstvom g. prof. S. Miheliča, zapeli dve pesmi.

Režiser nam je pred igro povedal še duhovno vsebino misterija, v katerem ne nastopajo le igralci, ampak vsi ljudje vseh časov. Kot so se angeli odločili ob tem, da hočejo ali nočejo služiti Bogu, kot se je Marija morala odločiti prostovoljno za službo Bogu, tako se mora vsak človek odločiti, da služi Bogu, Cerkvi, kraljestvu Kristusovemu ali pa se upre in mora služiti satanu.

O misteriju samem je naš list že dovolj pisal, toda treba je doživeti, kako misterij s svojo vsebino, z igranjem, petjem in rajanjem, s scenerijo in mistično lučjo, ki spreminja belino angelskih oblek v prelivanje barv, prevzame človeka, kot bi se za nekaj časa osvobodil zemlje in se dvignil v nebeške višave. Kajti ni glavno le nekaj lepega gledati, ampak doživljati tako, da nas igra duhovno obogati, da smo navdušeni za ideal in nam to pomaga v vsakdanjem težkem življenju.

Marijanska akademija v Velikovcu je pokazala, da je naše ljudstvo še verno, da je sprejemljivo za dobro in lepo, da je naša mladina, ki z velikimi žrtvami pripravlja akademijo, še idealna, da je materin jezik tisti, v katerem moremo doživljati najglobljа čustva vernosti in notranje veselje.

Marija vabi vse h krščanski skupnosti: vse ljudi „dobre volje". Vsi, katerekoli narodnosti, naj se zbiramo ob Njej, vsi Jo po svoje častimo in proslavljajmo in se v Njenem duhu borimo proti Njenemu smrtnemu sovražniku — satanu, proti vsakemu sovraštvu in krivici proti neveri in napuhu. V vsakem človeku in vsakem narodu poskuša satan sejati slabo, zato naj se vsi dobri zbirajo ob skupni Materi in vedni zmagovalki-Brezmadežni.

Nova glavna šola v Šmohorju odprta

Pred kratkim je bila v malem, prikupnem mestu Šmohor odprta nova glavna šola. Zgradba stoji nekoliko izven mesta v lepi vzvišeni legi. Je razmeroma precej velika, saj je v njej nameščenih 14 razredov ter 6 posebnih učilnic za petje, risanje itd. ter nešteto drugih, šolskim svrham potrebnih pritiklin. Vsega skupaj vsebuje poslopje nič manj kot 110 prostorov.

Kako velikega obsega je stavba je razvidno iz sledečih tehničnih podatkov: Potrebno je bilo izkopati nad 4.000 m³ zemlje ter odstraniti nad 600 m³ skalovja. Vgrajeno je bilo 1.600 m³ betona, 1.500 m³ opečnega zidovja ter 3.800 m² masivnih stropov; pri tem je bilo potrošeno 38 vagonov cementa, 2.000 m³ gramoza, 550.000 kosov zidne opeke, 9 vagonov apna, 850 m³ peska itd. Delovnih mezd je bilo skupno okoli 20.000.

Stroški gradnje so bili temu primerno visoki. Za njih kritje je znatno prispevala dežela Koroška, pa tudi prebivalstvo Šmohorja in okoliških občin je vidno doprineslo h gradnji bodisi z denarnimi darili ali s priskevki v stavbenem materialu ali pa s prostovoljnim delom. Najbolje se je pri tem izkazala občina Möschach.

Novo poslopje ustreza vsem modernim, tehničnim in zdravstvenim načelom ter nudi šoli vse predpostavke za dosego njenih vzvišenih ciljev. Naj ne bo naloga šole le ta, da daje mladini samo splošen obris znanja ter jo usposobiti za poznejše življenjske potrebe, svrha šole naj bo tudi vliti mladini one nravstvene osnove, katerih ji dom in okolje često ne nudita ali pa vsaj ne v dovoljeni meri, ki pa so važen prispevek v stremljenju za dosego pozitivnega človeškega sožitja, kar je še prav posebno potrebno za jezikovno mešano ozemlje.

Svečani otvoritvi je prisostvovala vrsta predstavnikov oblasti in organizacij, med njimi deželni glavar F. Wedenig, namestnik deželnega glavarja Ferlitsch; deželni šolski nadzornik Haselbach, katoliška in evangelijska duhovščina, ki je poslopje blagoslovila, nadalje župan mesta Šmohor G. Wurian in mnogi drugi.

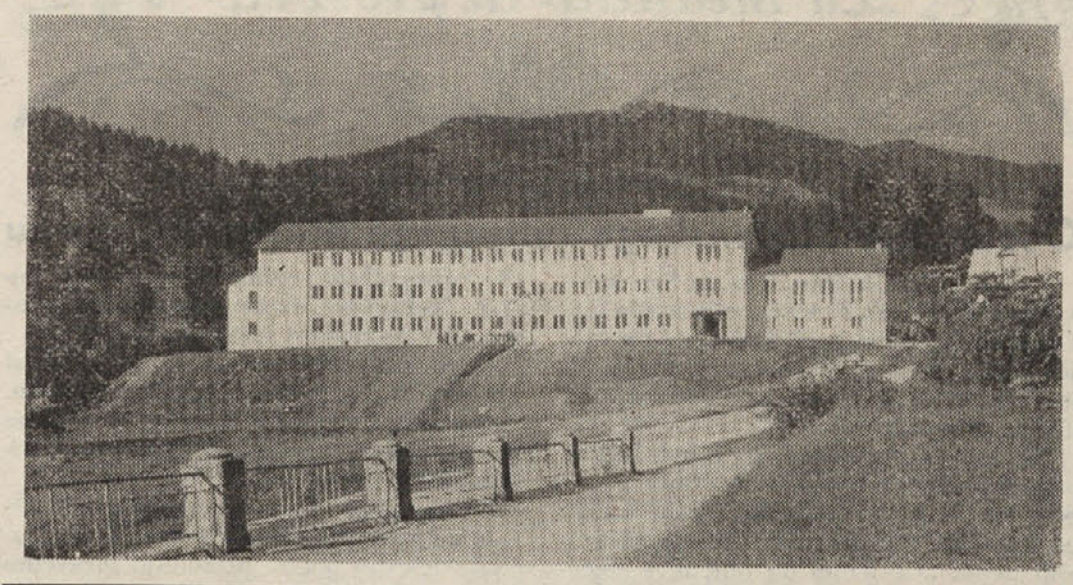

Pri gradnji poslopja je sodelovalo nič manj kot 57 obrtniških in drugih tvrdk, deloma združene v delovnih skupnostih, nova delovna oblika, ki jo zmeraj pogosteje srečavamo in ki kaže po eni strani razveseljivo uveljavitev duha delovne solidarnosti, na drugi strani pa razkriva opazovalcu pravo sliko stanja naše obrti. Med njimi omenimo le glavne firme:

Glavno nalogo je opravilo znano gradbeno podjetje R. u. E. Teich & Co. iz Beljaka, ki je ob sodelovanju lokalnih stavbenikov izvršilo gradbena, tesarska in druga dela s tehnično dovršenostjo. — Pri tem se je bavila stavbena tvrdka Josef Ressi iz Šmohorja zlasti s tesarskimi deli, predvsem s postavitvijo strešnih stolov, ki so pri danih precejšnjih razpetinah dosti komplicirani, ki pa so izvedeni po svojem visoko kvalificiranem osobju z vso natančnostjo. — Stavbena firma Christof Ressi iz Neudorfa pri Šmohorju je v okviru delovne skupnosti izvršila zlasti zidarska dela, ki jih je opravila s svojim izvrstnim strokovnim osobjem s priznano solidnostjo.

Znana mizarska delavnica Herbert Kury iz Šmohorja je v skupnosti še drugih tovrstnih obratov izvedla obširna stavbeno-mizarska dela, kakor: neštevilna vrata in okna itd., strokovno dovršeno.

Večji del slikarskega in pleskarskega dela pri poslopju je izvršil znani in dobro uvedeni slikarski mojster Anton Jost iz Kühnburga pri Šmohorju izvrstno. Opravil je slikanje prostorov v glavnem traktu, pleskanje oken in vrat v celi zgradbi, pleskanje nekaterih vmesnih pregrad itd.

Med mnogimi drugimi tvrdkami, ki so še sodelovale na izgradnji šolskega poslopja, bi omenili še znano beljaško krovsko podjetje Georg Götz, ki je specializirano na kritje s staro znanimi eternitnimi strešniki, ki so daleč solidnejši in trajnejši kakor navadni cementni strešniki ter se njihova uporaba izplača kljub temu, da so nekoliko dražji.

Dank der Stadtgemeinde Hermagor

Župan, mestni in občinski svetovalci se zahvaljujejo prebivalstvu Šmohorja in okoliških občin za prostovoljno izvršena dela ter za prispevke v gradbenem materialu in denarju.

Posebno se zahvaljujejo izvršujočim tvrdkam in njenemu delavstvu za uspelo izvedbo, zastopnikom deželne vlade za omogočenje gradnje ter veliko finančno pomoč h gradnji za okraj Šmohor tako važne glavne šole.

Visoke, talne in železopetonske gradnje
Tesarstvo, žaga, mizarstvo
Krožna opekarna in delavnica umetnega kamna

R. u. E. TEICH & CO.

BELJAK, AUER-VON-WELSBACH-STRASSE 16

Gradnja glavne šole Šmohor v delovni skupnosti:
Stavbenik Peter Sommeregger, Šmohor
Stavbenik Josef Ressi, Šmohor
Stavbenik Christof Ressi, Šmohor

STAVBENI MOJSTER
JOSEF RESSI
Visoke in talne gradnje
ŠMOHOR

HERBERT KURY
Stavbeno in pohištveno mizarstvo
ŠMOHOR

Izvedba vseh slikarskih in pleskarskih del
ANTON JOST
SLIKARSKI MOJSTER
KÜHNBURG PRI ŠMOHORJU

Stavbeno podjetje
CHRISTOF RESSI
ZIDARSKI MOJSTER
NEUDORF 8, Pošta ŠMOHOR

ALOIS RIEBLER
SPITTAL a. d. DRAU, Ortenburgerstr. 5,
(Tel. 25-53, vis-a-vis Ostfront Schloss Porcia)
- SANITARNE NAPRAVE
- VODOVODNI MATERIAL
- ŠTEDILNIKI IN PEČI

Sanitarne naprave je dobavila in montirala v delovni skupnosti znano podjetje Alois Riebler iz mesta Spittal ob Dravi strokovno in solidno.

ELA LEHRMITTEL KLAGENFURT

Tovarniško izdelovanje učil za vse stroke, šolskega pohištva, laboratorijske opreme in šolskih tabel.

KLAGENFURT – VIKTRING
GORIČICE 16 – Telefon 57-45

Moške flanel-srajce, tkano	S 49.50
Moške flanel-strajce tiskane	S 46.–
Volnene obleke 100 različnih vzorcev	S 21.30
Volnene obleke, Tweed-vzorci	S 28.30
Nočne srajce, Double	S 24.60
Flanel-rjuhe Ia	S 42.90, 49.50

Huber Beljak-Villach Hauptplatz

Znana tvrdka „Ela"-Lehrmittelanstalt iz Vetrinja pri Celovcu je dobavila najmodernejšo šolsko opravo, kakor mize, stole, table, nadalje učna sredstva iz vseh strok.

Živinski sejmi

Na sejem goveje živine dne 2. novembra na Dunaju so pripeljali 1583 goved in so razen 22 vse prodali. Pri mirnem trgovanju so največ povpraševali po volih, najmanj po telicah. Prodajne cene so bile:

voli	8.70 do 11.60 S
biki	9.50 do 11.60 S
krave	7.70 do 9.70 S
telice	8.70 do 11.20 S
krave za klobase	6.00 do 7.50 S
ostalo govedo (za klobase)	8.00 do 8.50 S

Isti dan je bil na Dunaju tudi **sejem prašičev.** Na trgu je bilo 3589 domačih, 1891 iz Jugoslavije in 220 iz Madžarske. Prodajne cene za kg zaklane živine so bile:

izredne kakovosti	19.30 S
1. kvaliteta	19.00 – 19.30 S
2. "	18.00 – 19.00 S
3. "	18.00 – 18.40 S

ali 14.00 S za kg žive teže.

Živali za rejo so prodajali po živi teži: po 13.60 do 14.00 S za kg. Madžarska roba je bila po 14.00 S in jugoslovanska po 13.00 do 14.00 S za kg žive teže.

Prodaja je bila zelo živahna. Cene so bile v primeri s prejšnjim tednom nekoliko višje.

Na sejem mladih prašičev v Welsu dne 30. oktobra t. l. so pripeljali 3381 kočičev (kočejev). Zanimanje je bilo v začetku bolj slabo, kasneje pa je prišlo do živahnega trgovanja. Navzoči so bili kupci iz vse Avstrije razen Koroške in Vorarlberga. Cene so bile nekoliko višje kot zadnjič in so nihale med 12 in 15 šilingov.

Isti dan je bil v Welsu tudi **sejem konj,** za kar je bilo manj zanimanja. Težki delovni konji boljše kvalitete so bili po 4.000 do 7.000 S, lažji pa po 2.000 do 4.000 S. Konji za zakol so bili po 3 do 4 šil., izjemno po 5.50 šil. za 1 kg.

KAKO SE OBRANIMO KRTOV?

Krta ne moremo označiti za škodljivca v običajnem smislu. Živi se večinoma od deževnikov in žuželk. Pač pa so njegove krtine večkrat zelo nadležne.

Največja škoda, ki jo naredi krt, je ta, da zrahlja zemljo ob koreninah rastlin. Korenine se posuše, rastlina ovene in odmre.

Za obrambo pred krti imamo tri postopke: zastrupljevanje, nastavljanje pasti in uporabo plinov.

Zastrupljena žitna zrna so dobro sredstvo, da preženemo krta; v Združenih državah Sev. Amerike uporabljajo za to neka žitna zrna, prevlečena s strihninom. S prstom ali s paličko zvrtamo v krtino luknjo in v vsako nasujemo žličko zastrupljenih zrn. Odprtino spet zamašimo, pri tem pa ne smemo zrn pokriti s prstjo in tudi ne razdreti krtovega rova.

TBC PRI GOVEDU

Iz Danske poročajo, da so s poskusi ugotovili, da je bil od sto opazovanih slučajev 35-krat človek tisti, ki je prenesel bacile jetike na govedo. Iz istega vira poročajo, da je 42 ljudi, ki so bolehali na sušici (tuberkulozi), preneslo bacile v 53 hlevov s 1.267 živalmi na 40 odstotkov goved. (ANZ)

Pitanje prašičev

Zaradi večje domače porabe in zaradi povečanega tujskega prometa se je povpraševanje po svinjskem mesu zelo dvignilo. Navadno je največje povpraševanje poleti in letos se je zaradi velike porabe zavleklo povečano povpraševanje in s tem tudi visoka cena pozno v jesen. Treba je bilo celo poskrbeti uvoz tujih živali, ker domači trg ni mogel kriti vseh potreb.

Gospodarski strokovnjaki predlagajo, naj bi kmetovalci tako uredili čas pitanja prašičev, da bi prišle pitane živali na trg poleti, ko je povpraševanje in s tem tudi cena na višku.

Da je to možno, je treba začeti pravočasno pitati, brez ozira na to, kakšne so tedaj cene za krmo. Največja konjuktura je poleti in zato je treba začeti pitati v vigredi, tudi če je to zaradi cen neugodno. Večina naših kmetovalcev pa v vigredi zaradi slabih cen popusti s pitanjem, tako da poleti nimajo nobene živine za prodajo; in spet jo je treba uvoziti iz tujine. Ljudje se morajo navaditi, da začno pitati v vigredi brez ozira na cene, ker ne prodajo potem za nizke cene kot so v vigredi, temveč za poletne cene, ki so znatno višje.

Ker pa mora živina za zakol imeti gotovo težo, pri tem pa povprečno ne sme biti starejša kot pol leta, je treba pravočasno misliti na kočiče (kočeje). Če hoče človek prodajati od julija do septembra, je treba imeti kočiče od januarja do marca, torej pol leta prej. Mnenja, ali so zimski ali vigredni kočiči boljši, so različna, vendar niso važna z ozirom na gospodarske zahteve, če se človek ozira na konjukturo na trgu.

Možno je, da hlev za zimske prašičke ni zadostno urejen. Vendar se da to z modernimi sredstvi urediti; hlev je treba zračiti, izolirati in tudi električno greti.

Kdor hoče torej imeti kočiče od januarja do maja, mora svinjo že od septembra do novembra pripustiti, čim prej, tem bolje. Tako je treba delati in se temu redu privaditi. Kdor hoče izrabiti še ugodne cene v prihodnjem poletju, mora svinje sedaj takoj pripustiti, da bo ujel še zadnji čas za ugodne cene.

Do sedaj je bilo tako, da so prišli prašiči na trg v začetku zime in je bila ponudba do konca vigredi zelo velika, zaradi česar so cene zelo padle. Poleti, ko je bilo veliko povpraševanje, pa ni bilo domačih zalog, tako da je bilo treba večino uvoziti.

Pravilno pa je, da pridejo pitani prašiči na trg v začetku poletja, ko je povpraševanje največje in cena tudi višja in po tem se je treba ravnati.

Kolesa znamk Puch, Junior in RWC. Vsi nadomestni deli za kolesa in motorna kolesa. Radio aparati, šivalni stroji ter vsi kmetijski stroji, najceneje v zalogi strojev

Johan Lomšek
ŠT. LIPŠ, Post EBERNDORF

Ob potoku

Izšla je prva številka drugega letnika „Setve", literarnega glasila celovških učiteljiščnikov in učiteljiščnic. S to številko so dijakinje in dijaki pokazali v zelo lepi meri svojo jezikovno in idejno rast. Vsebina prve številke je pestra. Prinaša ob začetku poročilo o dijaškem sestanku v Šmihelu, izvleček tamkajšnjih predavanj, bodrilne misli ob začetku šolskega leta, poročilo o marijanski akademiji, pesem „Izgnanec", sestavke iz jesenskega razpoloženja in spomina rajnih.

„Ob potoku" je naslov črtici, ki jo je za to številko „Setev" pripravila Cilka Koncilja iz drugega letnika. Njene lepe misli hočemo posredovati širšemu krogu naših bralcev.

Dva dni je že Tonček s svojimi starši na novem domu. Da, pred dvema dnevoma jih je izgnala vojska iz domače vasi in jih privedla v ta samotni kraj , v to ubogo kočico. Tončku je bilo dolgčas, dolgčas po prijateljih, s katerimi se je vsak dan igral. Rad bi pogledal malo v bližnjo vas, se sprijaznil z vaškimi otroci in si pridobil prijateljev. Toda neka neznana sila ga je pridržala doma v majhni sobici.

Slednjič se je le opogumil in šel počasi proti vasi. V medlih obrisih je že videl vsakega posameznega fantka pred očmi, ki mu s prijaznim obrazom podaja roko. Poln pričakovanja je korakal dalje. Že je bil blizu vasi in že je slišal od daleč otroške glasove. Tončku je postalo toplo pri srcu in ves vesel je hitel za bližajočimi se glasovi. Že je stal med gručo in plaho pozdravljal vsakogar, katerega je srečal njegov pogled. Toda vsak ga je samo hladno pogledal in se obrnil proč. Ubogi Tonček jih niti razumel ni, kajti govorili so drug jezik. To je bilo za Tončka preveč. Izbruhnil je v jok in debele, vroče solze so prilile po nežnih licih. Razočaran in potrt se je napotil nazaj po isti poti, po kateri je malo prej tako vesel korakal. Čutil se je samega in zapuščenega na svetu. Niti v hišo, kjer ga je v skrbeh čakala uboga mati, se mu ni ljubilo. Korakal je mimo, naravnost proti gozdu. Toda kmalu mu je bister potoček zaprl pot. Tonček ga ni mogel preskočiti. Usedel se je kar pod vrbo, ki je stala ob potoku in ga nežno objela s svojo rahlo senco. A kmalu je postalo hladno, sonce je zašlo in pošiljalo svoje zadnje rdeče žarke in polagoma se je hotelo mračiti. Toda preden je dan objela temna noč, je prišla bleda luna in skrivnostno obsevala Tončkov obraz. Sedaj so se Tončku odprle oči. Zaslišal je rahlo šumenje potoka, ki je mirno in neprestano nadaljeval svojo pot. Začutil je naenkrat mir v svoji notranjosti in nekaka blaženost ga je objela. Sedaj ni bil več sam in zapuščen. Veliko prijateljev je imel okrog sebe in nad njim in tem koščkom raja je plaval nebeški čuvaj.

In odslej je prihajal Tonček vsak dan k potoku in gledal cele ure kolobarčke in utrinke na vodni površini, in pri tem pozabil na vse, kar ga je težilo. Dobri očka mu je napravil majhen mlinček. Tega je postavil v potok, da ga je voda gnala in da se je neprestano vrtel in mu delal kratek čas. Nekega dne pa se je Tonček ob mrzli sapici ob potočku prehladil in moral je v posteljo. Dobil je vročico in bolezen je postajala vedno hujša. Premnoge ure je prebedela mati ob postelji svojega ljubljenca. Na njegovo željo mu je dvignila vzglavje, tako da je mogel skozi okno videti mlinček, ki se je lepo vrtel v vodi.

V deželo je prišla jesen. Listje je dobilo lepo pisane barve in rahel vetrček ga je potegnil iz dreves. Tudi Tončkova vrba ob potoku je začela zgubljati svoje rumenkasto listje, ki je padalo v potok in zadušilo mlinček. Vedno bolj počasi se je vrtel. Žalostno je gledal Tonček skozi okno. Dnevi so potekali, zima je prišla in začelo je snežiti. Kmalu je vse pokrivala srebrnobela odeja. Tonček se je le včasih zdramil iz svoje vročice in s solzami v očeh pogledal na svoj mlinček, ki je bil pokrit z mehkim snegom. Večkrat je poprosil dobro mamico, da mu očisti košček šipe, da vidi svoj košček raja, kamor je položil toliko ljubezni. Saj je bil prostorček ob potoku edini, ki ga je razumel in ki je z njim delil žalostne in vesele ure življenja. In čudno, istega dne, ko se je ustavil mlinček, je nehalo biti tudi Tončkovo srce. Njegova nežna dušica je splavala v večnost, kjer je našla prijatelje, ki jih je zaman iskal na zemlji.

Pametni Jurček

Mati: „Miš je v mleko padla! Ali si jo ven vzel?"

Jurček: „Ne! mačko sem noter vrgel, naj jo ven vzame."

Za mladino in prosveto

Občni zbor Slovenskega kulturnega društva v Celovcu

Spet je preteklo eno leto in Slovensko kulturno društvo v Celovcu se je znašlo spet v času, ko je treba pogledati nazaj na storjeno delo, treba urediti notranje zadeve naše kulturne organizacije in napraviti nove načrte za bodoče delo.

Najprej je predsednik g. **Karel Rojšek** otvoril občni zbor, nakar je tajnik g. **Albert Sadjak** podal poročilo o delu v času od zadnjega občnega zbora in je med drugim dejal: „Če danes ob obletnici pogledamo na kulturno-prosvteno življenje v Celovcu nazaj, vidimo živahno delovanje in zanimanje celovške mladine kakor tudi odraslih na kulturnem sektorju. Kar se tiče organizacije same, je v preteklem letu vladala v našem društvu in med odborniki najlepša harmonija in smo bili prosvetaši povezani eden z drugim kot prava družina, katero obseva in napolnjuje pravi slovenski in krščanski duh. Vsi, tako odborniki kakor tudi prosvetaši in irgalci smo poznali samo eno pot in ta je bila pot kulturnega udejstvovanja, da tako nudimo celovškim Slovencem vse, kar jim manjka in kar potrebujejo za njih duhovno rast. Kar je skrb matere za vsakega člana družine, to je bila tudi skrb nas odbornikov in celotne kulturne organizacije za vsakega posameznega Slovenca v Celovcu. To naše skupno delo je rodilo tudi vidne sadove, ki so se v obliki kulturnih prireditev vidno pojavili bodisi v Kolpingovi dvorani, hotelu Haimlinger ali v Mohorjevi hiši."

Krščansko kulturno zvezo je zastopal predsednik č. g. J. Picej, župnik v Šmihelu.

Pri volitvi novega odbora je bil deloma potrjen stari, deloma pa so izvolili nove odbornike.

Pri slučajnostih pa so lahko prišli do besede vsi kulturni delavci in smo si tako začrtali delovno pot za prihodnjo prosvetno sezono. V sredo, dne 10. novembra pa je imel novi odbor prvo sejo, na kateri je obravnaval važna prosvetna in organizatorična vprašanja.

FARNA MLADINA V ŠT. JAKOBU

je na praznik Kristusa Kralja priredila lepo akademijo na čast Kristusu Kralju. Nastopili so otroci z dvema prizorčkoma in pesmimi, mladina z zborno deklamacijo in cerkveni zbor. Govorili so g. kaplan in zastopnika fantov in deklet. Mladina hoče tako graditi boljšo bodočnost, da obnovi vse življenje v duhu Kristusa Kralja.

So verige videti zlate, če jih gledaš; iz svinca, če jih nosiš; iz jekla, če jih hočeš raztrgati.

Srečo uživamo trikrat: ko jo pričakujemo, uživamo in se je spominjamo.

Ob zaključku jesenskega dela

ZA ZIMSKE VEČERE:

Damski pulover s ¾ rokavi

RABIŠ: **približno 160 g Geyer-Ideal volne, gobelinsko plave,**
približno 150 g Geyer-Ideal volne, bele,
2 pletilki št. 2 in 2 pletilki št. 2½.

POSKUS Z ZANKAMI: 10 cm široko je 30 zank, 10 cm visoko je 44 vrst.

VZOREC: Pas in zapestje pleti v patentnem vzorcu, to je: ena desno zavita (pletilko vtakni zadaj mesto spredaj), ena leva. Vso ostalo jopico pleti gladko — same desne, in sicer: 2 vrsti plavi, 2 vrsti beli.

HRBET: Nasnuj 120 zank in pleti s tankimi pletilkami in plavo volno 10 cm visoko v patentnem vzorcu, nato vzemi močnejše igle in v prvi gladki vrsti, ki jo pleteš s plavo volno, dodaj enakomerno porazdeljeno 6 zank. Pleti naprej v črtastem vzorcu, torej: 2 vrsti plavi, 2 vrsti beli. Na obeh straneh dela dodajaj v razdalji 1 cm po eno zanko. Tako imaš pri višini 13 cm od pasu 150 zank na igli. Nato začni snemati, in sicer na obeh straneh, prvič 2, nato pa v začetku vsake vrste po eno zanko. Pri višini 33 cm od pasu razdeli hrbet na 2 enaka dela zaradi hrbtnega razporka (Rückenschlitz) in pleti vsak del zase naprej: na strani, kjer je razporek, naravnost navzgor; na nasprotni strani pa snemaj naprej, dokler gre. Zadnjih 5 zank naenkrat zadelaj.

SPREDNJI DEL: Sprednji del se plete prav tako kakor hrbet do 13 cm višine od pasu. Nato začni snemati, in sicer menjaje 2 in 1 zanko toliko časa, da je na igli še 60 zank, to je približno do višine 27 cm od pasu, nato snemaj samo po 1 zanko. Zadnje 4 zanke naenkrat zadelaj.

DESNI ROKAV: Nasnuj 70 zank in pleti s tankimi iglami in plavo volno 8 cm visoko v patentnem vzorcu, nato vzemi močnejše igle in v prvi gladki vrsti, ki jo pleteš s plavo volno, dodaj enakomerno porazdeljeno 6 zank in pleti naprej v črtastem vzorcu. Pleti do višine 18 cm od zapestja, nato začni dodajati, in sicer dodajaj v začetku vsake vrste po eno zanko toliko časa, da imaš na pletilki 150 zank. Sedaj začni snemati, in sicer v začetku vsake četrte in druge desne vrste — menjaje, po 1 zanko. V začetku vsake leve vrste snemi po eno zanko. Ko si snela 60 levih in istočasno 40 desnih zank, to je po 120. vrsti, razdeli delo in delaj nad 14 levo ležečimi zankami kot doslej naprej, torej v začetku vsake leve vrste snemi po 1 zanko, medtem, ko na drugi strani pleteš naravnost. Zadnje 4 zanke naenkrat zadelaj. Desno ležečih 36 zank snemi, in sicer 4-krat po 9 zank.

LEVI ROKAV se dela prav tako kot desni, le obratno.

OVRATNIK je iz dveh delov. Za vsak del nasnuj s tankimi iglami 50 zank in pleti v patentnem vzorcu 8 cm visoko, nato zadelaj.

IZDELAVA: Vse dele nalahno zlikaj, sprednji in zadnji del sešij ob straneh, nato všij rokava, in sicer začni približno 4 cm pod vrhom sprednjega dela. Nato prišij oba dela ovratnika na zunanji strani ovratnih izrez, ju zapogni in na notranji strani še enkrat prišij. Na hrbtu všij patentni zapirač (Zippverschluß).

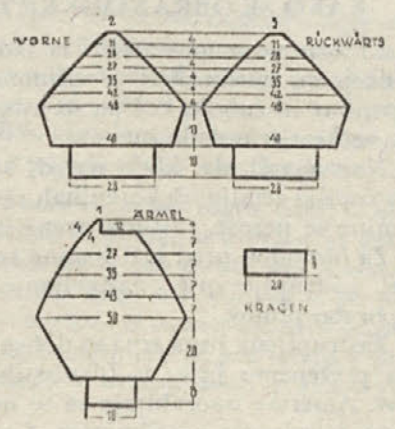

RAZLAGA BESED

zanka — die Masche; desna — rechts; leva — links; desno zavita — rechts verschränkt; nasnuti — anschlagen; nasnutek — der Anschlag.

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

„POSLEDNJI MOST" BO IZŠEL KOT ROMAN

Znani film, kateri ni samo v Celovcu, temveč po vsej Evropi dosegel velik uspeh, nameravata pisatelj Norbert Kunze in režiser ter libretist Helmut Keutner napisati kot roman. Norbert Kunze je znan avstrijski pisatelj. Skupno s Keutnerjem bosta razširila filmsko besedilo, zadnjo pisateljsko noto bo dal pa Kunze.

Številne avstrijske in nemške založbe se potegujejo, da bi izdale ta roman, ki je šele v delu.

SPOR OKOLI TRENKERJEVIH DEL

Louis Trenker, znani alpinist in avtor mnogih ljudskih romanov, ki se dogajajo v hribih, posebno na Tirolskem, je, kot to kaže, navaden slepar. Afera, ki je izbruhnila v Avstriji, je vzbudila mnogo prahu in jo obravnava sodišče. Neki Fritz Weber namreč toži Trenkerja, češ da je on avtor nekaterih Trenkerjevih knjig in da je pisal knjige zanj po naročilu. Spor med njima je nastal zaradi honorarjev.

ZA MLAJŠE:

Zgodba o uri

Sloveči škof Fenelon — kakor se bere v knjigi Pamet in vera — je šel nekega dne na sprehod z dečkom, ki je bil v njegovi oskrbi. Med sprehodom vpraša deček škofa, koliko je ura. Le-tá potegne uro iz žepa ter jo pokaže dečku. „O, kako je lepa," vzklikne deček; „prevzvišeni, prosim, dajte mi jo malo, da si jo ogledam." Škof da uro dečku in ta jo ogleduje z zanimanjem.

Čez nekaj hipov pravi škof: „Čudovito, dragi Ludovik! Poglej, ta ura se je sama naredila."

„Kaj ,sama?" se začudi otrok in neverno pogleda škofa.

„Da, sama se je naredila! Neki popotnik jo je našel v puščavi in je gotovo, da se je sama naredila."

„To ni mogoče," odvrne deček; „vi se samo šalite, prevzvišeni."

„Ne, dete moje," nikakor se ne šalim. Zakaj bi to ne bilo mogoče?"

„O, prevzvišeni, kako bi se mogla taka ura sama narediti? Kako natančno je treba narediti in sestaviti taka kolesca. Kako bi se mogla sama zložiti? Ne, tega pa že ne morem verjeti in nikoli ne bom verjel."

Prevzvišeni škof nato poda modremu dečku roko in zroč proti nebu, reče: „Moje dete, kaj naj rečemo o tistih, ki trdijo, da so se vse te čudovite stvari v naravi same naredile in da — ni Boga?"

„Kaj, prevzvišeni? So res tudi taki ljudje, ki bi bili tako nespametni in hudobni, da bi kaj takega resno mislili in govorili?"

„Da, moje dete, so taki ljudje. Ali so sami o tem prepričani, tega ne vem in ne morem trditi; toliko pa rečem, da mora človek prisiliti svoj razum, svoje srce, svoje zdrave čute, da more kaj takega govoriti."

Že pogan Ciceron je napisal: „Ako vidiš visoko, lepo hišo, ne boš mislil, četudi gospodarja ne vidiš, da so jo sezidale miši in podgane. Koliko manj si moreš misliti, da je krasni svet nastal slučajno, sam od sebe."

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

A. ČEHOV:

PREVELIKA *previdnost*

Merjevec Gljeb Gavrilovič Smirnov se je pripeljal na postajo Gniluški. Do graščine, kamor je bil poklican, je imel s konji še kakih trideset, štirideset vrst. (Če ni voznik pijan in če konji niso kljuseta, jih ne bo niti trideset, če ga pa ima voznik malo v glavi in če so konji zdelani, se jih nabere pa tudi celih petdeset.)

„Prosim vas, kje pa bi lahko tukaj dobil poštne konje?" je vprašal merjevec orožnika na postaji.

„Kakšne? Poštne?" Sto vrst naokrog bi kmalu niti psa ne našli, ne pa poštnih konj. Kam pa bi pravzaprav radi?"

„V Djevkino, h generalu Hohotovu."

„Tamle čez cesto na dvorišče poglejte," je zazdehal orožnik. „Tam je včasih kakšen mužik z vozom."

Merjevec je vzdihnil in je zavil čez cesto. Po dolgem iskanju, pregovarjanju in obotavljanju je našel zastavnega, mračnega kozavega mužika v razcapanem halatu in konopnenih opankah.

„Da bi ga vrag, ta tvoj voz!" se je namršil merjevec, ko je lezel na telego. —

„Človek bi kmalu ne zapopadel, kje je zadaj in kje je spredaj . . ."

„Kaj pa je treba tukaj zapopasti? Kjer ima konj rep, tam je spredaj, kjer pa Vaša milost sedi, pa zadaj . . ."

Konjiček je bil mlad, toda suh, z razkoračenimi nogami in obgrizenimi uhlji. Ko je voznik vstal in ga udaril s korobačem, je samo zavrtel glavo, ko je zaklel in ga mahnil še enkrat, je voz zaškripal in se zatresel kakor v mrzlici. Po tretjem udarcu se je voz zmajal, po četrtem pa se je zgenil z mesta.

„Ali bo šlo vso pot takole?" je vprašal merjevec, ki je čutil silno pretresanje in se je čudil sposobnosti ruskih voznikov, ki znajo združiti polževo počasno vožnjo s takim tresenjem, da bi človek lahko dušo zgubil.

„Prišli bomo vseeno!" ga je tolažil voznik. „Kobilica je mlada, urna . . . Samo, da se razmaje, potem je pa ne bo mogoče ustaviti . . . No-o-o, preklena žival!"

Ko sta odrinila od postaje, se je mračilo. Na desno od merjevca se je vlekla temna, zamrzla ravnina brez konca in kraja. Če bi jo ubral po njej, moraš priti na konec sveta. Na obzorju, kjer je izginevala in se zlivala z nebom, je leno dogorevala hladna jesenska zarja . . . Na levo od poti so se v temnečem se zraku dvigale nekakšne kope, lansko seno ali vas ali kaj. Kaj je bilo spredaj, merjevec ni mogel videti, tu mu je ves razgled zakrival neokretni voznik s širokim hrbtom. Bilo je mirno, toda hladno, mrzlo vreme.

„Za božji čas, kakšna puščava!" je mislil merjevec in si skušal z ovratnikom na suknji zakriti ušesa. „Nikjer žive duše. Če bi človeka napadli in oropali, živ krst ne bi slišal, pa če bi prav s kanonom streljal . . . Pa tudi tale voznik menda ni posebno zanesljiv. Poglej, kakšna pleča ti ima. Dosti je, da se te takle otrok narave samo s prstom dotakne, pa si amen. Pa tudi rilec ima sumljiv, naravnost zverinski."

„Ej, prijatelj," je vprašal merjevec, „kako ti je pa ime?"

„Ime? Klim."

„Poslušaj, Klim, kako pa je tukaj pri vas? Ali je kaj nevarno? Ali se kdaj kaj pripeti?"

„Nič, dozdaj nam je Bog prizanesel s tem. Kdo pa naj se pri nas loti takega posla?"

„To je še dobro . . . Ampak za vsak slučaj imam pa le tri revolverje s seboj," se je zlagal merjevec. „Moj dragi, z revolverjem ni šala. Deset razbojnikov lahko uženeš . . ."

Potemnelo je. Voz je naenkrat zaškripal, zacvilil, se stresel in kakor nehote zavil na levo.

Kam pa me pravzaprav pelje? je pomislil merjevec. Ves čas sva šla naravnost, zdaj pa kar naenkrat na levo. Navsezadnje me zapelje, falot, v kakšno samoto, pa me . . . To se dostikrat zgodi!

„Poslušaj," je dejal vozniku. „Torej ti praviš, da ni nevarno? Škoda . . . Ne veš, kako rad imam poboje z razbojniki . . . Takole na zunaj sem slaboten, bolehen, v resnici sem pa močan kakor bik . . . Nekoč so me napadli trije razbojniki . . . No in kaj misliš? Enega sem oplazil, da . . . pri moj dunaj, da ga je bilo konec, druga dva sta šla pa v Sibirijo v katorgo zaradi mene. Sam ne vem, od kod imam tako moč . . . Primem z eno roko kakšnega hrusta, takegale ko si ti, pa . . . ga zavrtim kakor nič."

Klim se je ozrl na merjevca, zamigal je z vsem obrazom in udaril po konjiču.

„Res, moj dragi," je nadaljeval merjevec. „Gorje tistemu, ki mi pade v roke. Ne samo, da ne bo imel nikoli več zdravih rok in nog, ampak bo še pred sodnijo odgovor dajal . . . Vse sodnike in vse komisarje poznam. Jaz sem državen, potreben človek . . . Če sem na poti, gosposka že ve in gleda, da bi mi kdo kaj hudega ne storil. Po vsej poti je za vsakim drugim grmom skrit ali policist ali pa orožnik . . . Sto . . . sto . . . stoj!" je naenkrat zavpil merjevec. „Kam pa si zavil? Kam pa me pelješ?"

„V gozd, saj menda vidite?"

Saj je res gozd — je pomislil merjevec. — Ali sem se ustrašil! Ampak Bog varuj to pokazati . . . saj je že tako zapazil, da se bojim. Kaj se neki tako ozira name ves čas? Najbrž ima kakšne naklepe . . . Prej je vozil počasi kakor polž, zdaj ti pa goni, da je od sile!

„Poslušaj, Klim, zakaj pa tako goniš žival?"

„Saj je ne gonim. Sama leti . . . Če se razmaje, je ne ustaviš več za noben denar ne... Saj menda sama ni vesela teh svojih nog."

„Lažeš, prijatelj! Vidim, da lažeš! Samo, jaz ti ne svetujem tako hitro voziti. Zadrži jo malo . . . Slišiš? Zadrži!"

„Zakaj?"

„Zato . . . zato, ker imajo priti za mano od postaje štirje tovariši. Dohiteti me morajo . . . Obljubili so mi, da me bodo dohiteli v temle gozdu . . . Z njimi bo bolj kratkočasno . . . Močni, plečati fantje . . . Vsak ima svoj revolver . . . Kaj pa se naprej in naprej oziraš in sučeš, kot da bi bil na šivankah? A? Moj dragi, z mano je . . . moj dragi . . . Name se le nikar preveč ne oziraj, na meni ni kaj videti . . . Razen če ti tile revolverji . . . Izvoli, če hočeš, na, ti jih bom pa pokazal, no . . . Prosim . . ."

Merjevec se je delal, kakor da stika po žepih, in takrat se je zgodilo nekaj, česar se merjevec pri vsej svoji bojazljivosti ni nadejal. Klim se je naenkrat zvalil z voza in stekel po vseh štirih v goščavo.

„Na pomoč!" je začel vpiti. „Na pomoč! Vzemi, tolovaj, konja in voz, samo življenje mi pusti! Na pomoč!"

Zaslišali so se hitri, oddaljujoči se koraki, prasketanje pohojenega dračja — in vse je utihnilo . . . Merjevec, ki ni pričakoval takega konca, je najprej ustavil konja, potem se je bolj udobno usedel na vozu in pričel premišljevati.

Zbežal je, ustrašil se je, bedak . . . Ampak, kaj pa zdaj? Sam naprej ne morem, ker ne znam poti, poleg tega bi pa še lahko mislil, da sem mu res konja ukradel . . . Kaj početi? „Klim! Klim!"

„Klim! . . ." je odgovoril odmev.

Pri misli, da bo moral tako presedeti vso noč v temnem gozdu na mrazu in poslušati volkove, odmev in prhanje suhe kobilice, ga je začelo praskati po hrbtu navzdol kakor z mrzlim strgačem.

„Klimuška!" je zakričal. „Kje pa si, Klimuška, človek božji."

Kaki dve uri je vpil merjevec in šele, ko je že ohripel in se sprijaznil z mislijo, da bo treba prenočevati v gozdu, je prinesel slabotni veter do njega stok.

„Klim! Ali si ti prijatelj? Pojdiva naprej!"

„Da me ubiješ, ne!"

„Saj sem se vendar pošalil, moj dragi! Naj me strela udari, če se nisem! Kakšne revolverje neki imam? Od samega strahu sem lagal! Bodi človek, pojdiva! Sicer zmrznem."

Klim je najbrž pomislil, da bi pravi razbojnik že zdavnaj zginil s konjem in vozom, in je stopil izza drevesa. Neodločno je prišel k svojemu sopotniku.

„Kaj vraga si se ustrašil? Šalil sem se, pa se ti prestraši. Sedi!"

„Bog s teboj, gospod," je zagodrnjal Klim, ko je lezel na voz. „Če bi bil vedel, bi te tudi za sto rubljev ne bil peljal. Toliko da nisem od strahu umrl . . ."

Klim je udaril po konju. Voz je zaškripal. Po četrtem udarcu, ko se je voz premaknil, si je merjevec zakril ušesa z ovratnikom in se zamislil. Pot in Klim se mu nista zdela več nevarna.

Iz mladosti

Iz mladosti, iz mladosti
še zveni mi petja glas.
Vse je takrat bilo moje —
kje je zdaj že tisti čas!

Zadovoljno in bogato
takrat bilo je srce;
prazne danes so livade —
misli, upanje, željé.

Vsako leto nove cvetke
k soncu se obračajo,
meni pa nekdanje sreče
več z gredic ne vračajo.

Moja drobna lastovica
je odšla na južno stran,
črni kos molči v goščavi,
dere se le jata vran.

Limbarski

J. S. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(92. nadaljevanje)

„Tako — in kje ga je ujel?"

„Tega ne vemo, ampak ima ga."

Kakor da se ni nič zgodilo, gre Hanzek okoli dedka. Zdajci pa začuti dedkovo roko na vratu. Kaj je to? Toda preden se je ovedel, je dedek odprl hlevček in čap — Hanzka zaprl vanj.

„Dedek, dedek, kaj sem vam naredil? Pustite me ven," je jokal Hanzek, zunaj pa so otroci preplašeno šepetali.

„Pustil te bom, toda prej izpusti ptička."

„Ah, zaradi ptička torej! Kako je le dedek to zvedel? Vse ti ve, nič ni mogoče pred njim skriti," tarna Hanzek in drži ptička v pesti. Nerad se loči od njega, kletko mu je mislil narediti, ga lepo krmiti, nosil bi mu črve in gosenice, saj mu ni hotel nič hudega; toda vse zaman!

Še trenutek traja boj, potem pa se v okroglem okencu na vratih pokaže drobna ročica s ptičkom. Zdaj se odpre — frrr — in ptiček zleti v svobodo.

„Tak, sedaj pa izleti tudi ti," je dejal Cimbura in odrinil zapah. Vnučka pa je strogo pokaral.

Kmalu pa je prišla druga tožba do njegovih ušes.

Potuhnjeni deček Jurček si je urezal hruškovo sadiko in si iz nje naredil piščalko.

„Oj ti neumnež, piska se lahko tudi brez piščalke in s suhim lesom," se mu smeje starček.

„Kako pa? Naučite me tega," takoj prosi Jurček.

„Tudi mene, mene tudi," kakor za stavo kličejo otroci.

„Najprej mene," predrzno zahteva Jurček.

„Da, najprej tebe," je pritrdil Cimbura.

Pobral je suho vejico, jo prerezal na dva enako velika, za prst dolga kosa.

„Sedaj se pa s hrbtom obrni k meni in skleni roke od zadaj."

Fantiček se je zasukal kakor na vretencu in takoj začutil, kako mu dedek skozi sklenjene roke prav med srednje členke vtika obe paličici. To se je godilo skrivnostno, v pazljivi tišini, otroci so stali naokrog in gledali z odprtimi usti, da jim ne bi nič ušlo.

„Tako, sedaj pa pozor, Jurček," je Cimbura opomnil dečka in prijel obe paličici s palcem in kazalcem in zmerno stisnil.

Kakor bi ga pičil, fant zapiska in poskoči kakor žrebe, toda Cimbura ne popusti. Ujetnik spozna, da ga manj boli, če ne skače, zato stoji kakor ovca in se od bolečine prestopa samo z nogo na nogo.

„Piska, že piska," se smejejo fantiči, toda spoznajo, da je to kazen, in to uvidi tudi Jurček in s solzami v očeh prosi:

„Dragi dedek, popustite, tega nikoli več ne bom storil."

„Ponovi, katera drevesa režemo za piščalke?"

„Vrbe, ive in jerebike."

„Steblo ali mladike?"

„Enoletne mladike."

Klešče so popustile, fantič je skakal in si pihal na prste, dokler bolečina ni odnehala; toda prav gotovo do smrti več ne bo kvaril drevja.

Cimbura ne kaznuje samo vidne pregreške, ampak mora v otrocih dušiti tudi slaba nagnjenja. Otroci se radi bahajo, napihujejo in prevzetujejo, med vsemi najbolj mali Benešev Matiček. „Jaz sem silen, vsi poglejte, kako sem močan," je kričal, ko je nesel k mostu, ki so ga otroci postavljali, težek kamen.

„Ti, pa močan? Saj še žlice ne obdržiš v roki," se mu takoj posmehuje dedek.

„Kaj, da železne žlice ne obdržim v roki? Petdeset, celo sto jih bom nesel," se pripravlja fantič in se postavi kakor vitez ponosno pred dedka.

„No, jutri bomo videli."

Fantje so drugega dne prišli vsi do zadnjega. „Videl boš, dedek ti bo dal polno žlico vode, ti jo boš pa moral nesti, ne da bi kanila kaplja iz nje," pripravljajo Matička tovariši med potjo.

„Videli boste, da jo bom prinesel, roka se mi ne bo tresla, niti kaplje ne zgubim," se baha fantič. Toda kaj je to? Dedek jih ne kliče k sebi. Videli so ga še pri oknu, on je videl tudi nje, nasmehnil se jim je, pa je takoj izginil in ne pride ven.

„Aha, boji se, da bo zgubil," se ponaša Matiček in se sam pogumno oglasi: „Dedek, zaman se skrivate, že smo vas videli pri oknu, jaz, Matiček, sem tu in vam pokažem, da bom nesel železno žlico, dajte jo sem."

„Le počasi, fantek, in ne bahaj se. Ne reci hop, dokler nisi preskočil jarka," se je znotraj oglasil Cimbura.

„Sem z žlico," izzivalno pritiska Matiček.

„Ker že hočeš, naj ti bo," odgovori dedek in vzame iz vroče cevi razgreto žlico in jo poskuša na licu, kjer ima občutljivejšo kožo kot na dlani, če preveč ne peče. Toda žlica ni pekoča, ampak samo vroča, zato jo poda skozi okno dečku. „Tu jo imaš, če jo obdržiš."

Matiček je pogumno stegnil roko po njej, toda v tem mu je že tudi padla iz roke in zazvenela ob kamu na tleh.

„Matiček, zgubil si," se mu zasmeje dedek.

„Dedek, ujeli ste me," priznava Matiček ves krotek, poparjen in osramočen.

Otroci imajo nagon, da se vzorujejo po odraslih, zato je treba ta nagon krepiti in ravnati, da se ne bo sprevrgel v golo posnemanje drugih. Sinovi opazujejo očeta, hčere mater. Za deklice se Cimbura ne zanima, to je babična skrb. Toda dečki — ti so na njegovi skrbi. Komaj zlezejo iz povojev in pernic in se postavijo na noge, že kar trepetajo, da bi zajahali konja, zlezli na voz. Privlečejo kolca na dan in se vozijo po klancu. Večji primejo za vajeti, sami zakličejo „hihot", mlasknejo z jezikom in poženejo konje naprej, „naj se zgodi, kar se hoče". To je naravna igra. In vendar je treba v dečku ljubezen do živali in zlasti do konja vzbujati in ne dušiti. Zemlja ni naša last, živina pa, zato si jo človek vzgaja in redi za pripomoč. Konj, vol, krava, ovca so gospodarjeva desna roka. Po njih spoznaš gospodarja in po njih ga zadene spoštovanje in občudovanje ali pa zasmeh in zaničevanje. Važen je tudi pes, varuh hiše in živine. Ponoči preži v utici ali pa teka okrog poslopja, podnevi pa leži pred hišo ali pa teka za vozom. (Dalje prihodnjič)

Gozdni posestniki, pozor!

Kakor znano, je potrebno tudi gozdove primerno negovati, da dosežemo iz njih večji donos. Treba jih je od časa do časa razredčiti, izsekati grmičevje ter slabo raščena in kakorkoli skvarjena drevesa, s čimer je zagotovljeno zdravemu drevesju več prostora in zemeljskih sestavin, potrebnih za uspešno rast.

Temu se do sedaj ni pripisovalo dosti važnosti, mnogi gozdni posestniki so to ali prezrli ali pa podcenjevali ter prepuščali uspevanje gozdov več ali manj naravi sami, računajoč le s trenutnimi dejstvi, češ temeljito čiščenje gozda je vezano s precejšnjimi izdatki, ki jih je pri točasnih razmerah na lesnem trgu težko kriti, a predvsem je težavno najti za tovrstni les primernega odjemalca.

Po strokovnih raziskavanjih in izkušnjah pa je dognano, da je smotrna razredčitev gozda po končnem učinku znatnega gospodarskega pomena ne le za posameznega lesnega posestnika, temveč tudi za skupnost. Z ozirom na to je bila pred kratkim ustanovljena družba v Celovcu, ki se bavi s temi nalogami ob sodelovanju ministrstva za poljedelstvo in gozdarstvo ter pristojnih zbornic in inspektoratov. Družba je gozdnim posestnikom za tozadevne strokovne nasvete na razpolago, skrbi za primerno prodajo tovrstnega lesa ter prevzema taka gozdarska dela tudi v lastni režiji s svojim strokovnim delavstvom.

Zainteresirani gozdni posestniki naj se obrnejo v vseh teh vprašanjih na družbo — Oesterreichische Durchforstungsgesellschaft m. b. H. — v Celovcu, Ebenhofstrasse 6, kjer dobijo zadevna pojasnila.

„Bitte tragi!"

bettelt der kleine Faulpelz. Er ist noch nicht so gut zu Fuß und ein bißchen bequem obendrein, außerdem gefällt ihm die Welt von oben besser, da sieht er alles ganz genau. Sie sind schon herzig, diese Rutschepeter, wenn sie tüchtig laufen — aber natürlich

noch lange nicht zu groß für

Kathreiner

RAZREDČITVE smrekovega, jelovega in borovega gozdovja prevzema po gozdarsko strokovnih načelih

Österreichische Durchforstungsgesellschaft
m. b. H.

CELOVEC-KLAGENFURT, Ebenhofstrasse 6 — Tel. 48-71

NAJDBE IZ CENTRALNE AZIJE

Šele zdaj je zahodni svet izvedel nekaj več o izkopavanjih sovjetskih arheologov v grobiščih Pasirika v Osrednji Aziji, blizu meje Zunanje Mongolije. Izkopavanja so trajala čez dvajset let in so dala dragoceno gradivo v kulturi Skitov, ki so živeli v tistih krajih pred več kot 2000 leti.

Grobovi so iz 5. stoletja pred Kr., torej iz dobe, ko se je grška kultura približevala vrhuncu. V teku stoletij so jih sicer roparji odprli, da so ukradli zlato iz njih, sicer pa so grobovi povsem ohranjeni. To so velike gomile s premerom 40 metrov in visoke 4 metre, spretno obložene z zemljo in s kamni, tako da je notranjost groba ostajala zamrznjena. Mrliči so bili mumificirani in povsem ohranjeni, tako da so raziskovalci videli obraze pred 2500 leti umrlih Skitov, kakor da so pravkar preminili.

Med številnimi najdenimi predmeti so posebno pomembna pregrinjala in preproge iz 5. gomile. Med njimi je volnena preproga, ki je bila za jahalno odejo, skoraj povsem ohranjena in živih barv, okrašena s cvetnimi vzorci in živalskimi figurami. To je nedvomno najstarejša ohranjena perzijska preproga na svetu, zakaj ornamenti in figure kažejo nedvomno perzijski izvor.

Skiti pa niso imeli stika samo z Zahodom, temveč tudi z Vzhodom, o tem pričajo druge najdbe iz grobov: kovinsko ogledalo iz „Hanove dobe" iz Kitajske in kitajska svila, iz katere so narejene številne obleke.

Vozičke za lutke, perilo za dojenčke. Velika prodajalna olajša Vaš nakup.

VILLACH, Widmanngasse 33

URADNE OBJAVE

ZVEZA SVETLEGA GOVEDA ZA KOROŠKO IN ŠTAJERSKO

sporoča:

Zadnja letošnja razprodaja svetlega goveda v **Št. Vidu ob Glini** se vrši **v petek, dne 19. novembra,** v živinskem hlevu. — Začetek je ob pol 10. uri dopoldne.

Prigon: 60 bikov in 100 brejih krav ter telet. Vse živali z zdravniškim potrdilom nimajo reakcijske tuberkulozne bolezni in Baz. Bang.

Velika izbira! Ugodne nakupne možnosti!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja 14. 11.: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — **Ponedeljek 15. 11.:** 13.55 Poročila in objave. 14.05 Za našo vas. 18.45 Slovenske umetne pesmi. — **Torek 16. 11.:** 13.55 Poročila in objave. 14.05 Zdravniški vedež. 14.15 Kulturne vesti. — **Sreda 17. 11.:** 13.55 Poročila. 14.00 K'k je bou in k'k je še kej (ponovitev 1. in 2. oddaje). 18.45 Slovenske narodne. — **Četrtek 18. 11.:** 13.55 Poročila. 14.00 Razvojne črte slovenske proze. (VI). — **Petek 19. 11.:** 13.55 Poročila in objave. 14.05 Za naše male poslušalce. 18.45 Slovenske polke in valčki. — **Sobota 20. 11.:** 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.. — **Nedelja 21. 11.:** 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Oglašuj v našem listu!

Dolgo žije, ki SCHLEPPE pije

Flanelske rjuhe 48.-, damske garniture tople 16.-, haderce, krasne 10.-, moške srajce 38.- STOFFSCHWEMME, Klagenfurt, Marktplatz.

SCHROTTVERTRIEB Franz Rumwolf, Klagenfurt, Flatschcher Strasse 18, telefon 37-78.

H. Unterdörfler
Gradbeno in pohištveno mizarstvo
Beljak, Widmanng.
poceni - tudi na obroke

ŠIVALNI STROJI
v bogati izbiri pri
RADIO MELCHER
Beljak, Kaiser-Josef-Platz
Ena petina predplačilo, ostanek v 10 mesečnih obrokih. Brezplačna dostava.

NAPRODAJ! Prodam malo rabljeno žago (Seitengatter). Naslov v upravi lista.

IŠČEM pridnega zastopnika iz kmečkih krogov za prodajanje kmetijskih strojev. Dober zaslužek. Naslov v upravi lista pod „Zanesljiv".

Posebna ponudba
Flanel-rjuhe 130×230 samo S 39.90
Damski plašči od S 269.—
Moški plašči od S 385.—
Smučarske hlačke za otroke vel. 2 S 46.90
Največje oblačilno skladišče Ziljske doline.
Hermann FERTALA
ŠMOHOR

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Lederbekleidung nur beim Erzeuger. Wernisch Friedrich, Villach, Italiener Strasse 22. — Qualität entscheidet!

TORBICE vseh vrst NAJCENEJE pri **HEGENBART,** Klagenfurt, Villacher Strasse 9.

Jedilni pribor iz kromiranega jekla in posrebren.
Garniture jedilnega pribora v kasetah v veliki izbiri najcenejše v strokovni trgovini za hišne in kuhinjske priprave.
M. SEHER
Celovec - Kgft. Bahnhofstr.
(prodajne hale)

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely
Celovec-Klagenfurt
Obstplatz 2-I.
Kupuj pri proizvajalcu, kjer dobiš dobro blago poceni.

EVI
POLNOZRNATI KRUH potreben za vaše zdravje dobite pri vašem trgovcu in pri peku **SEBALD WALTER,** velepekarija, Celovec, 10.-Oktober-Strasse.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
STADTTHEATER
Od 12. do 15. 11.: **„Der Onkel aus Amerika"** (ni za mladino)
Od 16. do 18. 11.: **„Aufgelesen"** (ni za mladino)

PRECHTL
Od 12. do 15. 11.: **„Vorhang auf"**
Od 16. do 18. 11.: **„Rache ohne Gnade"** (ni za mladino)

Flanelaste rjuhe	šil.	35.—
Barhantaste hadrce	šil.	9.50
Moške srajce	šil.	29.90
Lepe odeje	šil.	119.—

Gregor Sattler & Co.
Celovec, Heuplatz 7

Modroce, tapecirano pohištvo, dobro in poceni samo pri proizvajalcu **Johann Ortner,** Beljak, Widmangasse 31 ter Ringmauergasse Nr. 11.

Električni aparat za britje, to je darilo za „Njega"
OTTO GAGGL
Beljak — Villach

Neprekosljivi Hoover-pralni stroj, kuhinjski stroji, sesalci prahu za tebe, za mene, za vse! pri
HAAS & CO.
CELOVEC, Bahnhofstr. 3

Deželno zastopstvo za Koroško
THOMAS BOHRER
Celovec-Klagenfurt, Villacherstr, 29, tel. 25-50

RADIOHAUS KERN
CELOVEC — KLAGENFURT, BURGGASSE 4. TELEFON 24—01
Radijski aparati, zvočne plošče — **Šivalni stroji,** pralni stroji, hladilniki, električni aparati. Pošiljamo tudi v Jugoslavijo na naslove zajamčeno in točno.

Tumpold
steklo
Beljak-Villach

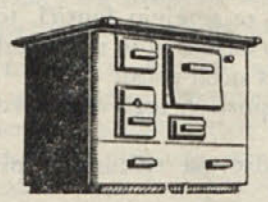

Kolesa, motorji, različni štedilniki, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovški mehanični delavnici
Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.
Johann Novak
MEHANIK IN KLJUČAVNIČAR
KLAGENFURT, Feldmarschal-Konrad-Pl. 1

Hiša dobrega pohištva
4 PREDNOSTI:
1. Ogromna izbira — nad 100 kompletnih pohištev 2. Najboljše in najcenejše pohištvo v Avstriji. — Spalnice iz trdega lesa samo 3.900 šil. 3. Plačila na obroke brez obresti 4. Dostava na dom z lastnim posebnim avtomobilom.

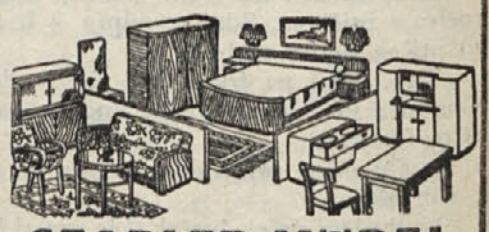

STADLER-MÖBEL
CELOVEC — Klagenfurt, Theatergasse 4

LEPI MODELI
LASTNA DELAVNICA **Pelze-Rauchenwald** **CELOVEC, St.-Veiter-Str. 1- Modische Ecke Spitrahof**

NOVE CENE AVTOMOBILOV OD 28. 9. 1954

STEYR — FIAT		STEYR	
500 C TOPOLINO	S 26.800	2000 STANDARD	S 64.000
500 C BELVEDERE	S 33.000	2000 LUXUS	S 73.000
1100 N	S 41.000	2000 GRAND VUE	S 96.000

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik—Kronika", Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 4 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska Družba sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 43-58.